

DŮLNÍ NOVINY

NOVINY CZECH COAL GROUP

číslo 8

srpen 2015

ZDARMA

Nepotřebné zásoby za pár korun

> Strana 2

Celý život mě provází štěstí

> Strana 3

Nové potrubí pomůže s čerpáním i kropením

> Strana 4

Energetici vládnou elektřině, teple i vodě

> Strana 5

Herci mají po letech nové jeviště

> Strana 9

Benedikt láká návštěvníky na další atrakci

Most má od konce srpna vlastní street workout hřiště. Za přispění Vršanské uhelné vyrostlo v rekreačním areálu u jezera Benedikt, oblíbeném místě pro příměstskou rekreaci.

„S námětem na vybudování street workout hřiště se na facebookový profil města obrátil jeden z Mostečanů, který se s ním setkal v zahraničí,“ informovala mluvčí města Mostu Alena Sedláčková. Městu se nápad líbil a ujala se i myšlenka umístit ho do oblíbené rekreační zóny kolem rekultivovaného jezera Benedikt. Náklady na vybudování hřiště dosáhly zhruba 700 tisíc korun, 250 tisíc korun přidal společnost Vršanská uhelná. „Okolí Benediktu je ideální ukázkou sanace a rekultivace území po těžbě uhlí. Lidé nejen z Mostu si toto místo oblíbili, a i když je zde řada míst pro sportovní vyžití, stále zůstávají plochy, které lze dále využít. Pro Vršanskou uhelnou se

proto jedná o další revitalizační projekt, který pomůže toto místo pro obyvatele ještě více zatraktivnit,“ uvedl generální ředitel Vršanské uhelné Vladimír Rouček.

Street workoutové hřiště je speciálně uzpůsobeno pro cvičení s vahou vlastního těla. Cvičebními prvky jsou žebříky, hrazdy, trojitá freestyleová bradla, tyč na pole dance a další. Umístěny jsou na betonové desce o rozměrech 10 krát 13 metrů s tartanovým povrchem pro větší bezpečnost. Zacvičit si na něm mohou jak milovníci posilování, tak pouze rekreačního pohybu. O správu a údržbu hřiště se budou stejně jako o celý areál Benediktu starat mostecké technické služby. (red)

První workoutové hřiště v Mostě vyrostlo i díky přispění Vršanské uhelné na Benediktu. Foto: (pim)

Rekultivace trpí suchem

S extrémními suchy se museli potýkat také zaměstnanci společnosti Rekultivace. Starají se o stovky hektarů zemědělských a lesnických rekultivací, kterým letos chyběly letní bouřky.

„Nadprůměrné a dlouho trvající sucho se začalo projevovat na sazenicích lesních dřevin,“ uvedl Tomáš Šolar, ředitel společnosti. „I když jsme se snažili s horkem nejrůznějšími způsoby bojovat, většina opatření na tropické počasí nestačila. Zaléváme zejména alejové stromy, kterých máme kolem dvou tisíc. U těch je údržba jednodušší než v případě lesnické výsadby na rekultivovaných plochách,“ doplnil.

V jejím případě totiž nelze standardně zavlažovat, voda se musí obvykle dovážet v cisternách. Alespoň s nedostatkem vody se Rekultivace nemusely trápit, jako zdroje využívají rybníky vytvořené na rekultivovaných plochách, v nichž byl vody dostatek. Jedno z opatření, které v posledních letech patří v Rekultivacích už ke standardu, se ale vyplácí.

Pokračování na straně 2

Požár v chemičce pocítila i šachta

Nehoda v litvínovské chemičce Unipetrol ve čtvrtek 13. srpna zasáhla nepřímo celý region. A dotkla se i zaměstnanců těžebních společností. Nešlo ale jen o uzavření silnice z Litvínova do Mostu. Zaměstnanci některých společností museli narychlo opustit svá pracoviště.

Mezi těmi, kteří naopak k místu události přijeli a při požáru přímo zasahovali, byli hasiči Severní energetické. První posádka dorazila už krátce po deváté hodině a pomáhala na místě od samého počátku. Následně vyrazily k místu nehody i další dva vozy. Celkem se na likvidaci požáru v litvínov-

ské chemičce podílelo sedm hasičů Severní energetické. Požár se paradoxně dotknul i všech strážníků ve společnostech skupiny Czech Coal. Své pracoviště totiž během požáru v Unipetrolu musela opustit také zhruba třicítka zaměstnanců společnosti Eurest, která v kuchyni Herku-

les připravuje teplá i mražená jídla pro těžební společnosti. „Ve chvíli, kdy jsme byli vyzváni k evakuaci pracoviště, už jsme bohužel nebyli schopni připravit mražená jídla, která se měla distribuovat v pátek. Do kuchyně Herkules jsme se následně mohli vrátit až v pondělí 17. srpna,“ vysvětlil Vojtěch Bodis, vedoucí závodu Eurest 7560 - Czech Coal. Společnost proto musela pro své strážníky v pátek 14. srpna vařit jídlo v náhradní kuchyni, která ale není na přípravu zhruba tisícovky porcí jídel navíc kapacitně vybavena.

Pokračování na straně 2

Rok 2xxx...

...a nadšenci vyrážejí na Uhelné safari. Šachtami jich denně projde mnoho desítek. „Tady nalevo vidíte hnízdit hejna PTÁKŮ. Prošme, nekrmít. V zóně ZVÍŘAT buďte opatrní a nevytahujte svačiny. Varujeme zvláště návštěvníky s tousty se sýrem a Coca-Colou, to mají nejraději. A jestli si chcete odnést vzácnou KYTKU, hostesky mají pro vás přípravenou lopatičku a speciální nádobky se zvlhčovačem. Poplatek mírný,“ upozorňuje průvodce.

„Jo, a za minutu si nasadíte krytky na uši, ŽÁBY se nám přemnožily,“ ukazuje rukou k jezírkům, kde houpají stovky a stovky kuňkajících obojživelníků. Další atrakcí jsou tobogány pro děti, které se projedou rychlostí blesku okolo velkorýpadel. O chvíli později se s vážnou tváří otočí k turistům: „A teď, když se hodně ztišíme, možná se vám podaří ho vidět,“ šeptá. „Mám ho,“ vykřikne o několik vteřin později pán s fotobrašňami a nadšeně ukazuje fotku HAVÍŘE. Ostatní se kolem něj seběhnou a dívají se na skutečný unikát...

Hodně černý humor. Vlastně to ani moc humor není. Na rozdíl od kdejakého brouka havíři chránění nejsou. A to i přesto, že se dokážou postarat o to, co je doslova naším národním pokladem, černé a hnědé uhlí. A v budoucnu nás ochrání od cenového a politického biče ropy, plynu... Jen o tom ještě přesvědčit rádo by ekology a rádo by politiky. Asi by stálo za to, ukázat kolik lidí si myslí něco jiného než oni.

Liběna Novotná,
vedoucí regionální komunikace

Nepotřebné zásoby ze skladů za drobné

Netradiční akci pro zaměstnance skupiny Czech Coal uspořádal odbor nákupu a skladování Coal Services. Přimo před bránou Vršanské uhelné si mohli nakoupit nejrůznější vybavení pro domácí kutily ze skladových zásob. A navíc za velmi příznivé ceny.

„Jednalo se o vůbec první podobnou akci tohoto typu. Chtěli jsme v rámci optimalizace skladových zásob vyzkoušet i tuto formu prodeje a ověřit si, zda by o ni byl mezi zaměstnanci zájem,“ uvedl Radomír Bernas, eko-

nomický ředitel Coal Services. Akce probíhala tři dny vždy v ranních a odpoledních hodinách. Lidé si tak mohli nakoupit při odchodu ze zaměstnání a nemuseli se zbožím složitě procházet turnikety do závodu.

V nabídce byly nepotřebné, případně takzvané nadpočetné zásoby ze skladů Coal Services. Od drobností, jako jsou hřebíky, šrouby nebo závlačky, přes násady na nářadí, žárovky, vypínače a další druhy elektromateriálu až třeba po vodní baterie. Většina zboží se prodávala za cenu v rozmezí 5 až 30 korun. Nejdražšími produkty v nabídce byly dveře a svítidla, které si zaměstnanci mohli koupit za 200 korun.

„Podařilo se nám prodat významnou část zásob. Cel-

kem se za tři dny uskutečnilo 115 prodejů zboží ze skladů Coal Services a 59 prodejů produktů ze sortimentu společnosti Renogum,“ doplnila Irena Pailová, vedoucí skladů Coal Services. Skoro šedesát zákazníků během čtyř hodin prodeje denně svědčilo o tom, že zájem je veliký. „Podle našeho interního hodnocení i podle pozitivních reakcí zaměstnanců akce splnila svůj účel a je možné, že by se v budoucnu mohla ještě někdy zopakovat,“ uzavřel Radomír Bernas. (pim)

Z nepotřebného zboží ze skladů Coal Services si mohli zaměstnanci vybrat ve stánku přímo před hlavní bránou Vršanské uhelné. Foto: (pim)

Rekultivace trpí

Pokračování ze strany 1

Kolem malých stromů se dělá takzvaný kůrový mulč, který pomáhá udržovat vláhu v zemi. „Máme ověřeno, že takto ošetřené sazenice snázejí extrémní počasí lépe,“ připomněl ředitel. Přesto očekává, že horké léto rekultivované plochy poznamená. Rozsah se zatím nedá odhadnout, případné škody se naplno projeví až na jaře příštího roku.

Vedra se naopak příliš nedotkla úrody obilovin, které Rekultivace pěstují zhruba na dvou stech hektarech. „Obilí dozrálo ještě před příchodem sucha, takže sklizeň bude příbližně stejná jako v předešlých letech,“ dodal ještě. (pim)

Požár v chemičce pocítila i šachta

Pokračování ze strany 1

„Abychom zajistili zaměstnancům alespoň jedno teplé jídlo, byl v pátek 14. srpna pro strávníky připravený jednotný guláš. Tímto bychom chtěli všem poděkovat za pochopení,“ doplnil Bodis. Náhradní kuchyně byla pro přípravu jídel využita ještě v pondělí 17. srpna, to už ale zaměstnanci, vyjma salátů, dostali obědy podle původního jídelníčku. Také výpadek v produkci mražených jídel se postupně podařilo doplnit.

Opustit své sídlo museli také zaměstnanci společnosti Rekultivace. „Část zaměstnanců, která pracovala v terénu na lokalitě Obránců míru, by-

la odvezena na lokalitu Hrabák a následně domů, zhruba desítka lidí, kteří se v době havárie nacházeli přímo v sídle Rekultivací, byla evakuována,“ informoval ředitel společnosti Rekultivace Tomáš Šolar. Běžný provoz se v Rekultivacích rozběhl opět v pondělí 17. srpna.

Evakuován byl i celý nedaleký hlubinný důl Centrum, který patří do skupiny Severní energetická. Závod musela opustit zhruba stovka zaměstnanců. Až do páteční odpolední směny zajišťovala chod Dolu Centrum pětičlenná bezpečnostní osádka, protože hlubinný důl nelze zcela opustit. (red)

Sraz Švermováků

Kolegové z bývalého Dolu Jan Šverma se opět na začátku září sejdou ve Strupčicích.

Pravidelný sraz Švermováků se uskuteční na tradičním místě, ve zdejším sportovním areálu v pátek 4. září od 14:00 hodin. Jako vždy je připraven kulturní program, k tanci a poslechu bude hrát hudba. Očekává se podobná účast jako na loňském, jubilejním patnáctém setkání.

Toho se zúčastnily více než dvě stovky bývalých Švermováků, ale i současných zaměstnanců lokality Jan Šverma, která je nyní součástí Vršanské uhelné. (red)

Celý život mě provází štěstí, říká Jiří Kašpar

Pojem rekultivace znají díky obnovené krajině po těžbě na severu Čech doslova na celém světě. Ale jen několik málo lidí o nich ví tolik jako Jiří Kašpar. Obnově krajiny po těžbě zasvětil vlastně skoro celý život. Po více než čtyřech desítkách let na šachtě odchází v září na odpočinek a „rekultivovat“ bude už jen svou zahradu.

Na šachtě pracujete už dlouho, ale jaký díl z těch několika desítek let patří právě rekultivacím?

Na šachtu jsem nastoupil v září 1973, tehdy na pozici dispečera Závodu B – Šmeral, státního podniku Doly Ležáky Most. Shodou okolností vlastně jen kousek od místa, kde mám dnes kancelář. Protože jsem ale byl původní profesí konstruktér, začal jsem v automobilce Praga, už zanedlouho jsem přešel do odboru technického rozvoje. Když se na konci sedmdesátých let začal připravovat nový lom Vršany, působil jsem v odboru investic a následně jsem zamířil do vývoje. Na začátku devadesátých let, po privatizaci těžebních společností, jsem se ze šéfa vývoje

kého okresu. Je třeba ale vzít v potaz, že to je práce několika desetiletí. Navíc ještě za éry Mostecké uhelné se pracovalo s velkými plochami. Přestaly se využívat vnější výsypky, které se následně rekultivovaly, například Růžodolská, Malé Březno nebo Velebudická, kde je dnes hipodrom. A začalo se také s přípravami jedné z největších rekultivačních akcí v regionu, lomu Ležáky Most, kde dnes vzniká jezero. V nedávné minulosti tu vznikly i další zajímavé vodní plochy jako Benedikt nebo Matylda, jezero Most je ale největší.

A které místo máte nejraději?

Možná právě ty Ležáky, nebo jak se dnes říká Jezero Most. Hlavně proto, že se mi poved-

Jiří Kašpar s mapou, která zachycuje současnost, ale i budoucnost rekultivací ve Vršanské uhelné. Foto: (pim)

je samozřejmě víc, třeba na už zmiňované Matyldu nebo hipodrom, na nichž jsme také pracovali. A těší mě, že mnohde už si dnes člověk ani nevšimne, že tu kdysi probíhala těžba.

není jen těžba, ale také příprava a následně i rekultivace. Jde o komplex všech tří těchto činností, které jsou vzájemně provázané a musí fungovat jako celek.

Platí tedy, že se můžeme obnovou krajiny po těžbě chlubit nejen doma, ale i ve světě?

Bezesporu. Rekultivace se u nás dělají už desítky let a v tomto oboru patříme ke světové špičce. Samozřejmě na tom měla podíl celá řada lidí, kteří zdejší rekultivace celé roky propagují nejen doma, ale i v zahraničí. Stanislav Štýs je zřejmě nejznámější

kultivací označila za kulturní národ, protože si dokážeme vážit své země a své krajiny. Rozhodně se tedy celosvětově nemáme za co stydět. Dokonce si troufnu tvrdit, že v rekultivačních jsme na rozdíl od mnoha jiných oborů nemuseli dohánět svět, naopak v cizině čerpali od nás a platí to dodnes.

Co vás samotného na rekultivačních nejvíce baví?

Vždycky to byla neuvěřitelně kreativní práce. I když jsem byl rekultivátor, měl jsem v sobě vždycky i kus vývojáře a snažil se udělat si o věcech svou představu. Celou

Změnil se nějak přístup k rekultivacím za dobu, co se jim věnujete?

Určitě, ten vývoj a posun je znát. Dnes jsou mnohem pestřejší. Z počátku převažovaly lesnické a zemědělské re-

„Rekultivacím se začala přikládat větší váha a začalo se jim věnovat víc lidí a změnil se i způsob financování.“

kultivace, postupně se začaly využívat i další prvky. Pracuje se víc s vodou, začaly cíleně vznikat biokoridory, biocentra. Vše je víc provázáno s přírodou. Během let se začalo víc uvažovat o tom, co bude dít, až těžba skončí. Souvisí to i s tím, že se rekultivacím začala přikládat větší váha a začalo se jim věnovat víc lidí a změnil se i způsob financování. Už na začátku devadesátých let se začala úvahou řešit jako celek až do úplného závěru těžby a definitivního zahlazení škod po těžbě. Je totiž důležité si uvědomit, že baňská činnost ne-

osobností, ale i řada lidí kolem něj pomáhala rekultivacím v době, kdy ještě nebyly tak populární. I my jsme s kolegy jezdili na domácí i zahraniční konference, kde jsme o naší práci přednášeli. A tahle snaha se nám vrací, dnes k nám jezdí lidé z celého světa. Vzpomínám na jednoho novozélandského profesora, přírodovědce, který přiletěl jen proto, aby si rekultivace prohlédl a následně prohlásil, že nám závidí náš přístup i zákony. Nebo ministryně životního prostředí jedné z bývalých sovětských republik, která nás po prohlídce re-

profesní kariéru mě ale provází štěstí na lidi. Když jsem nastoupil, měl jsem štěstí na starší zkušené kolegy, kteří mi pomáhali. Následně na šikovné spolupracovníky i dobré nadřízené. To, že jsem se dostal k rekultivacím, považuju za štěstí. Vzdělaných lidí, kteří tuhle práci mohli dělat, bylo víc. Pevně věřím, že stejně jako jsme my čerpali ze znalostí předěšlé generace a snažili se na ně navázat, posunout tento obor dál, přijdou se stejným krédem naši následovníci. Určitě budou vědět, jak pokračovat dál. (pim)

Ing. Jiří Kašpar

Specialista odboru baňské činnosti, geologie a rekultivací. Původní profesí konstruktér v automobilce Praga nastoupil na šachtu v září 1973 na pozici dispečera Závodu B – Šmeral. Postupně působil v odborech investic a vývoje. Po privatizaci těžebních společností na začátku 90. let se stal vedoucím útvaru přípravy území a začal se věnovat rekultivacím. Za svůj „srdeční“ projekt považuje Jezero Most, na jehož rekultivaci se podílel od počátku, následně projekt převzal a nyní dokončuje Palivový kombinát Ústí. V srpnu oslavil 65. narozeniny, v září odchází do penze.

ANKETA

Jak pečujete o svůj domácí počítač? Zálohujete například pravidelně svá data?

David Skácel Infotea

Zálohuji pravidelně jednou měsíčně nejen data v počítači, ale i v telefonu. Řídím se heslem, že raději zálohovat častěji, než se pak dočkat nepřijemných překvapení.

Josef Zuzčák Czech Coal Power

Údržbu domácího počítače trochu zanedbávám, s manželkou ale ukládáme veškeré fotografie na externí hard disk, takže nám nezabírají místo v počítači.

Stanislav Brož Vršanská uhelná

Zálohuji data, ovšem nepravidelně. Obvykle je ukládám na flash disk, ale většinou je vypaluji na DVD nosiče.

Petr Sigmund Humeco

O svůj domácí počítač se v podstatě nijak nestarám. Vše svěřuji do péče bratra, který je na tyto záležitosti odborník.

Potrubí od Humeca pomůže nejen s čerpáním

Hlavní čerpací stanice na lokalitě Vršany se na podzim posune zase o kus dál. Přípravné práce na stěhování začaly již v létě.

„Ve Vršanské jsme zajišťovali výstavbu dvou výtlačných řadů pro přestavbu hlavní čerpací stanice. Jedná se o prodloužení stávajícího výtlačku o dvakrát 125 metrů plastového potrubí s průměrem 280 milimetrů, kterým bude voda z čerpací stanice odváděna do úpravny důlních vod,“ vysvětlil Petr Sigmund, hlavní inženýr společnosti Humeco. Samotná přestavba hlavní čerpací stanice, kam je sváděna důlní voda ze všech částí lomu, by měla proběhnout během podzimu. Teprve potom bude potrubí napojeno na další technologii a dojde k přestavbě a zapojení technologie na novém místě. Pro Vršanskou uhelnou zajišťovalo Humeco v srpnu ještě výstavbu potrubí od re-

tenční nádrže ke skrápěcímu místu u velkostroje K800/K54. „V uplynulých měsících bylo s postupem těžby zrušeno dosavadní odběrné místo vody a přesunuto více směrem do Slatinic, kde by už mělo zůstat natrvalo,“ doplnil Sigmund. Odběrná místa slouží kropicím vozům, které pravidelně skrápějí provozní cesty. Vršanská uhelná má zdroje užitkové vody přímo v areálu závodu. Dalším místem, které kropicí vozy využívají, je usazovací nádrž úpravny důlních vod. Zřízena byla i speciální odběrná místa přímo v lomu, jako v případě Slatinic, aby se kropicí vozy nemusely k čerpání vracet mnohdy i několik kilometrů zpět s prázdnou cisternou. (pim)

Svařování potrubí, které společnost Humeco staví od retenční nádrže ke skrápěcímu místu u velkostroje K54. Foto: (pim)

Hasiči bojovali i s vosami

Hasiči Severní energetické, kteří působí i ve Vršanské uhelné, pomáhají také kolegům v okolních městech a obcích, a to nejen s likvidací požárů.

„Nejčastěji spolupracujeme s kolegy z Územního odboru v Mostě. Jen během prázdnin jsme jim několikrát pomohli při hašení požárů obvykle travního nebo lesního porostu, například na Širáku a Lajsníku. Na Ressleru naši hasiči zasahovali celkem třikrát,“ informoval Rudolf Panhans, zástupce velitele Hasičského záchranného sboru Severní energetické. Hasiči ale nevyjžděli pouze k požá-

rům. Letošní velmi teplé letní dny pro ně znamenaly také mimořádný počet výjezdů k likvidaci včel, vos a sršňů. Oproti loňsku šlo o téměř dvojnásobek. „I na tyto akce jsme dostatečně a účinně vybaveni. Pokud se jedná o včelí roj, snažíme se jej odchytit a máme i kontakt na odborníka, kterému včely následně předáváme. Vosy a sršně je možné likvidovat,“ doplnil Panhans. (red)

Lubomíra Holého, místopředsedu Sdružení odborových organizací Czech Coal Group

OTÁZKA PRO...

V pátek 11. září se na mosteckém hipodromu uskuteční tradiční Den Horníků. Jaké novinky jste letos pro zaměstnance připravili?

Zřejmě největší rozdíl oproti předchozím letům je v tom, že jsme se letošní Den horníků rozhodli otevřít i pro obyvatele našich partnerských obcí a další osobnosti, například politiky, kteří podporují naše snahy o pokračování těžby na Mostecku. Neznamená to, že bychom oslavu Dne horníků

KRÁTCE

Za tenisem do Jirkova

Sezona turnajů, které pro zaměstnance připravuje Sdružení odborových organizací, pokračuje v září tenisovým turnajem O pohár personálního ředitele Coal Services. Uskuteční se na kurtech v Jirkově 5. a 6. září. Hráti se bude v kategoriích O pohár personálního ředitele pro neregistrované hráče, veteráni - pro hráče nad 45 let, čtyřhra - jeden z dvojice může být registrován u ČTS a útěcha - pro hráče vyřazené v prvním kole hlavní soutěže. Prezence a losování proběhne v sobotu 5. září v 8:00 hodin na kurtech. Občerstvení zajištěno. Další informace na telefonu 476 202 391. (red)

Volejbal zůstává v hale

Na sobotu 5. září je připraven i pravidelný volejbalový turnaj O pohár personálního ředitele Vršanské uhelné. Hraje se od 8:00 hodin ve Sportovní hale v Mostě. Soutěží šestičlenná družstva (mohou být i smíšená), v každém však mohou být maximálně dva náhradníci. Další informace a přihlášky u L. Holého na tel. 2507 nebo 606 101 061. Obou turnajů se mohou zúčastnit jen zaměstnanci společnosti skupiny Czech Coal, Severní energetické, Slováckých strojírny - KSK závod 05 a DTS Vrbenský. (red)

zcela otevřeli veřejnosti, ale do partnerských obcí Severní energetické a Vršanské uhelné bude distribuováno přibližně tři tisíce vstupenek. Co se týče programu, v něm se změn snažíme dělat minimum. Koncipován je tak, aby si v něm každý něco našel. Už několik let se snažíme dávat prostor na hlavním pódiu i regionálním a začínajícím umělcům, což letos budou například nadané zpěvačky Míša Mervartová a Nela Kailová. To, že v letošním programu budou zastoupeny výhradně ženy, je ale jen shoda náhod. Tradice se budeme držet i u guláše, který se na hipodromu bude vydávat na obvyklých místech od 15:00 hodin. Tentokrát bude připraveno 6 tisíc porcí, takže se snad dostane na každého. A samozřejmě jako vždy poputuje vítěz z jeho prodeje za symbolickou deseti korunou na dobročinné účely. (red)

Energetici vládnou elektřině, teplu i vodě

Energetika je slovo, které se v souvislosti s uhlím používá velmi často. Ale stejně, jako se z uhlí energie vyrábí, tak ji na druhou stranu samy těžební společnosti potřebují. Neobejdou se bez elektřiny, teplé vody, vytápění. Aby těžební technologie mohla pracovat, v budovách se svítilo a bylo v nich teplo, a po práci se mohli zaměstnanci osprchovat teplou vodou, na tom mají svůj podíl energetici.

Těžební společnosti mají své vlastní energetiky. Stěžejní je pro ně provozuschopnost, spolehlivost a bezpečnost vyhrazených elektrických zařízení určených pro těžbu. A samozřejmě také zajištění dodávek potřebné energie pro chod těžebních, úpravarenských zařízení a ostatních souvisejících činností. Odbor energetiky najdete i ve společnosti Coal Services. Jeho úkolem je zajištění a dodávky energií zejména těžebním společnostem, ale i dalším zákazníkům.

Elektřina nejen pro sebe
Například co se týče elektrické energie, je odbor energie-

tiky Coal Services provozovatelem lokální distribuční sítě, v rámci které provozuje rozvodny, volné a kabelové rozvody převážně vysokého napětí. „Naším úkolem je zajistit levnou energii a také její distribuci k zákazníkům, z nichž přibližně devadesát procent tvoří těžební společnosti skupin Czech Coal a Severní energetické,“ vysvětlil Zdeněk Adámek, vedoucí oddělení řízení energetiky Coal Services. Elektřinu přitom energetici z Coal Services dodávají ještě dalším zhruba dvěma stovkám zákazníků, kteří sídlí v dosahu distribuční sítě. Obvykle je to v současných, ale

i bývalých areálech těžebních společností.

Hlídnají energii i zákony

Obdobné je to i s teplem. „Jsme vlastníci výměňkových stanic a páteřních rozvodů tepla až k patě objektů, včetně směšovací stanic. Zajišťujeme jejich bezpečný provoz, údržbu a samozřejmě i nákup a prodej tepelné energie. U ní ale na rozdíl od elektřiny máme jen jediného dodavatele,“ doplnil Jindřich Hönig, vedoucí oddělení tepla a vody Coal Services. Zákazníků, kterým Coal Services dodává teplo, už je oproti elektrické energii o poznání méně, včetně těžebních společností jich je třináct. Podobně se energetici Coal Services starají i o rozvody pitné, užitkové vody a rovněž o hydranty. Do gesce spadají i dvě mycí rampy v areálu Hrabák.

„Na nás je také sledovat a hlídat dodržování legislativy. Musíme se řídit mnoha normami, včetně energetického zákona. Ke své práci totiž využíváme tři licence, a to na distribuci elektřiny, obchod s elektřinou a na rozvod tepla,“ doplnil Adámek.

Dva úseky na provoz

Hierarchie odboru energetiky je přesně daná. „Přímo na ředitelství společnosti je skupina lidí, která zajišťuje obchod, tedy nákup a prodej, ale také dodržování pravidel,

Rozvodny, jako je například ta v Lišnici, patří k nejdůležitějším energetickým uzlům. Foto: Archiv DN

kteřá s tím souvisejí. Současně je i technický dispečink, který zajišťuje mimo jiné i operativní řízení odběrů energií,“ vysvětlil vedoucí. Současně odboru jsou i dva provozní úseky. První má na starost

elektroenergetiku a druhý tepelné a vodní hospodářství. Právě ty mají na starosti provoz a údržbu všech energetických zařízení. Dohromady se jedná o více než šest desítek lidí. (pim)

KDYŽ SE ŘEKNE

TSM

TSM nebo jak se také někdy říká „tésemka“, je zkratka pro transformátorovou stanicí mobilní. Pro energetiky, ale vlastně i pro celou šachtu je toto naprosto nezbytné zařízení. Jejím prostřednictvím se totiž elektrická energie transformuje z napětí 35kV na 6kV, aby mohla být napájena těžební technologie. Elektrická energie do TSM putuje z „velkých“, páteřních roz-

voden, v případě Vršanské uhelné z Lišnice. Odtud se mobilní trafostanice, jejichž provoz je bezobslužný, zapínají a vypínají. TSM se skládá z několika částí. Tou nejdůležitější je transformátor, který má většinou výkon 6,3 megavoltampér. Nejsilnější transformátor ve Vršanské uhelné, ve vloni poje z napětí 35kV, má ale výkon 10 megavoltampér. Trafostanice je vybavena čtyřmi vývody o napětí 6kV, kterými je napájena veške-

rá těžební technologie, například uhelná rypadla KU 300, zakladače i linky dálkové pásové dopravy. Jedinou výjimkou jsou skrývkové velkostroje KU 800, které jsou napájeny přímo z rozvodu napětí 35kV. V současné době je jen ve Vršanské uhelné více než 10 mobilních trafostanic. A proč jsou mobilní? Nemají pevnou základnu, aby tak, jak postupuje šachta, mohly i ony postupovat za technologií. (red)

Zálohováním dat předejdete ztrátám i průšvihům

Stejně jako doma i v počítači je alespoň jednou za čas potřeba udělat pořádek. Často vůbec nepomyslíme na možnost, co by se mohlo stát, kdyby se náš domácí počítač nebo notebook rozbil. Můžeme pak přijít o velmi cenné věci. Třeba o fotografie, které už si v době digitálních technologií nechává tisknout málokdo.

„Když se v počítači rozbije pevný disk, obvykle to data, která jsou na něm uložena, lidově řečeno odnesou. Dnes se sice dají nalézt i firmy, které se na záchranu dat z pevných disků specializují, ale není to zrovna levné,“ uvedl Zdeněk Pergl, IT manažer Vršanské uhelné.

Snadnou cestou, jak podobným nehodám předejít, je čas

od času svá data zálohovat. Dostatečná varianta je záloha na externí pevný disk, který lze dnes sehnat prakticky všude. Platí ale, že byste si tento externí disk měli ukládat někam jinam, než kde máte svůj počítač. Podobně, jako byste neměli mít všechny doklady a platební karty pohromadě. „Samozřejmě existují i sofistikovanější mož-

nosti zálohování, jako například pořádit si domácí server, ale externí pevný disk je nejjednodušší možností,“ doplnil Pergl. Další z možností, jak zálohovat například své fotografie, jsou takzvané cloudové servery. Mezi nejpoulnější a velmi využívaný patří například rajče.net, Google Picassa a další. Mnohdy sice neumožňují ukládat

ní fotografií v nejvyšší kvalitě, ovšem pro domácí využití a prohlížení stačí.

Ve firmě nezbytnost

Ve firmě je zálohování zcela nezbytné. Data ze sdílených složek i data aplikací jsou zálohována pravidelně podle takzvaného zálohovacího plánu. Každý týden probíhá plná záloha, denně pak změny a u některých aplikací, jako je například SAP, se data zálohují po každé změně.

„V současné době už je k dispozici i zálohování dat z jednotlivých uživatelských stanic. Kterýkoli uživatel má možnost na jedno kliknutí si zálohu udělat sám. Od počát-

ku letošního roku, kdy je tato služba k dispozici, ji využila necelá stovka uživatelů,“ připomněl Pergl. Postup je přitom velmi snadný, v panelu nabídek stačí kliknout na ikonu distribuce aplikací, což je zelený šestiúhelník v pravém dolním rohu, následně na správu souborů a pak vybrat zálohu uživatelských dat. Přesný postup a návod je možné najít i na intranetu Vršanské uhelné v záložce IT, kde jsou k dispozici i často kladené dotazy. Tímto způsobem si může každý ze zaměstnanců Vršanské uhelné zálohovat ze svého počítače archiv pošty, plochu a dokumenty. (red)

Výherci si užívají hodnotné ceny ze soutěže s Benefity

Výhry ze soutěže s Benefity už mají své majitele. Slavnostní předání se uskutečnilo začátkem srpna na ředitelství společnosti skupiny Czech Coal v ulici Václava Řezáče. Účastníkům ceny předali personální ředitel Vršanské uhelné Petr Mrvík a zástupce společnosti Benefity Miroslav Kostelník.

Zaměstnanci společnosti skupiny Czech Coal se mohli zúčastnit soutěže, pokud prostřednictvím své zaměstnanecké karty vyčerpali během června některou ze služeb v objemu minimálně 500 korun. „Celkem se zúčastnilo 365 soutěžících, z nichž bylo v červenci vylosováno jedenáct, kteří získali některou z cen,“ uvedl Miroslav Kostelník. Pro hlavní výhru, kterou byla poukázka v hodnotě 10 000 korun na nákup zájezdu u CK BlueStyle, si přišel

Milan Nehasil ze společnosti Coal Services. Mezi dalšími cenami byly například poukázka na nákup v Lékárně.cz, dárkový poukaz do mosteckého aquadromu nebo poukaz pro dvě osoby do CinemaCity. Vršanská uhelná a další společnosti skupiny Czech Coal přistoupily ke změně ve svém programu Zdraví v březnu letošního roku. V současné době mohou zaměstnanci vybrat z nabídky společnosti Benefity. (red)

Milan Nehasil ze společnosti Coal Services (uprostřed) si odnesl poukázku na nákup dovolené, Jiří Lenkvík (vlevo) a Václav Havel z Vršanské uhelné poukázku do CinemaCity. Foto: (pim)

Nové provozovny, kde také uplatníte bonusovou kartu

Obchodní místo	Adresa	Skupina benefitů
+ LÉKÁRNY		
Lékárna Kryry	Hlavní 1, Kryry	
Lékárna Medea - Hostomice	Vrbenského 165, Hostomice	ZP - lékárny, prevence, rehabilitace, masáže
Lékárna Medea - Hrob	Mírové náměstí 65, Hrob	
☒ OPTIKY		
OČNÍ OPTIK - OPTOMETRISTA Lenka Káňová	Puchmayerova 132/4, Chomutov	
OPTIK Studio - Roudnice		ZP - oční optiky zařazené v registru zdravotnických zařízení
OPTIK Studio - Štětí	Jungmannova 669, Roudnice nad Labem	
☀ REKREACE		
TTHAM TRAVEL	Moskevská 1575/24, Ústí nad Labem	Příspěvky na rekreaci a zájezdy zaměstnanců - do 20 tisíc ročně

O změnách budeme pravidelně informovat.

Bruslařská špička na Matyldě

Okolí jezera Matylda v Mostě bude patřit inline bruslařům. V neděli 6. září se zde uskuteční druhý ročník závodů nazvaný Most42inline.

Vrcholem bude Open Vršanská uhelná maraton – Mistrovství ČR v silničním inline maratonu, jehož účastníci budou muset na více než čtyřkilometrovém okruhu absolvovat deset a půl kola.

„Proti loňskému ročníku jsme závody ještě o něco rozšířili. První akce se na okruhu u Matyldy uskuteční už v pátek večer. Přípravenci jsou doprovázeni soutěže pro děti a celý večer vyvrcholí lampiónovým průvodem, lépe řečeno jízdou kolem

Matyldy. V sobotu sem rovněž zavítá devítinásobná olympijská medailistka v rychlobruslení Claudia Pechstein,“ informoval jeden z organizátorů akce Jan Chejn. To hlavní se ale bude na Matyldě konat až v neděli. Na programu je řada závodů pro všechny věkové kategorie. „Nejmenší děti budou jezdit na odrážedlech, další kategorie patří začátečnickům a samozřejmě je připraven také závod pro hobby jezdce,“ do-

plnil Chejn. „Protože jsou závody zařazeny i do německého mistrovského seriálu, počítáme se zahraniční účastí, už nyní víme o závodnících z Německa, Itálie nebo Polska,“ dodal pořadatel s tím, že už před koncem srpna bylo přihláseno více než vloni akreditovaných 120 závodníků. Dá se předpokládat, že další účastníci závodů se budou chtít přihlásit až na místě. Další podrobnosti se mohou zájemci dozvědět na webových stránkách závodů, k dispozici jim bude i informační stánek u děkanského kostela během Mostecké slavnosti v sobotu 5. září. (red)

Galerie připravuje umělecké kurzy

Úklid, malování, ale také tábor pro děti – takový byl prázdninový program jirkovské galerie, kterou provozuje místní Mlýnský spolek.

V září otevře nový výstavní prostor, Galerii Na schodech, který nabídne k prezentaci začínajícím umělcům. Od podzimu připravuje galerie také nové tvůrčí kurzy. Prázdninový příměstský tábor měl umělecké zaměření a děti tak mohly nahlédnout třeba do vitrážnické dílny, hračkářské výroby, mohly si vyzkoušet řadu výtvarných technik nebo malovat s malíčkou v plénu. „Naším cílem je zapojit děti do světa umění. V galeriích obvykle slychají – buď ticho, na to

nesahej, tomu nerozumíš. U nás si mohou tvorbu samy vyzkoušet,“ říká vedoucí galerie Hana Zvalová. Během prázdnin pak v galerii probíhaly drobné stavební úpravy. „Podařilo se nám získat grant na další opravy, takže budujeme z nevyužitého skladu ještě jednu dílnu. Díky systému polic bude sloužit i k vystavení prací, které vzniknou v našich tvůrčích kurzech,“ vysvětluje Hana Zvalová. Od podzimu chystá galerie kurzy netradičních výtvarných technik – en-

kaustiky (malba horkým voskem) a quillingu (tvorba z papírových proužků). Pro starší dívky a dospělé se otevrou také kurzy šití. Podle vedoucí galerie mají Jirkovští velký zájem o kurzy keramiky. První akcí ve zrekonstruovaných prostorách bude 8. září v 17 hodin vernisáž výstavy malíčky Nadi Pastelky Hoštové, milovnice barev a fantazie, s názvem V krajinách za duhou. Galerie Na schodech se otevře 29. září v 17 hodin výstavou vítězných prací z výtvarné soutěže „Spolu za Sportem – nejhezčí zážitek“, která byla vyhlášena během slavnostního otevření Olejovského parku. (kat)

V Havrani si užívali pout'

Léto je časem poutí a ani Havraň na Mostecku v tomto ohledu nebyla výjimkou. V srpnu tu obec pravidelně pořádá Vavříneckou pout'. Odkazuje ke svatému, kterému je zasvěcen zdejší kostel, nejstarší dochovaná památka v obci, o níž se první záznamy objevují už ve 14. století. „Pouti obvykle den předem předchází zábava. Letos jsme

se vzhledem k tropickému počasí obávali slabé účasti, ale nakonec dorazila více než stovka návštěvníků,“ informovala starostka Havraně Zdeňka Smetanová. A horké letní počasí neodradilo místní ani od návštěvy pouti. Oblíbené atrakce si tu užívaly desítky dětí, kromě toho byly k vidění i ukázka výcviku psů a další kulturní vystoupení. (red)

Tropická vedra děti od dovádění na Vavřínecké pouti v Havrani neodradila. Foto: (pim)

Z jihočeské lokálky přsedlal na důlní mašinky

Radim Šnábl pochází z Prahy, čas od času se ovšem objevuje na Mostecku. Má totiž netradičního konička, fotografuje železnici. Důlní „mašinky“ z Mostecku mu přirostly k srdci podobně jako třeba úzkokolejka v jižních Čechách.

„Mašinky fotím už od roku 1969, kdy jsem začal se svým o tři roky starším bratrem posedávat s fotákem u kolejí. Takže mě to vlastně bere už nějakých 45 let,“ vzpomíná na své začátky s fotoaparátem Radim Šnábl. Původně s bratrem fotili „velkou železnici“, tehdy ČSD. Pak mu učarovala úzkokolejka v Jindřichově Hradci. „Jezdil jsem tam s manželkou a dětmi i čtyřikrát ročně,“ říká. „Děti vyrostly, ale mě focení nepřestalo bavit. Jenže jsem chtěl poznat něco nového. Něco, kde jsem ještě nebyl,“ dodává k tomu, jak se dostal na všemi za-

tracovaný sever Čech. Při hledání na internetu narazil na Uhelné safari a okamžitě věděl, že sem chce zajet. A podařilo se, navštívil Vršanskou i lom ČSA. „A věřte, stát na šachtě vedle rypadla RK 5000, které ukrajuje svoje kubíky zeminy, je pro člověka s celožitelným vztahem k technice něco úžasného, nepopsatelného a nezapomenutelného,“ tvrdí Radim Šnábl.

Unikátní úlovky z Mostu

A odtud už byl prý jen krůček k důlním mašinkám. „Elektriky 27E jsou jedinečné, ty člo-

vek nikde jinde nepotká. A navíc třídlíné, z technického hlediska zase něco jiného, unikátního,“ vyznává se Radim Šnábl. Obrátil se proto v roce 2012 s dotazem na možnost někde si je vyfotit na koordinátorku Uhelného safari Růženu Martínkovou, která jej předala řediteli Coal Services a ten následně vedoucímu dopravy Pavlu Krobovi. „A díky pochopení a hlavně trpělivosti tohoto bájecného chlapa mám spoustu krásných záběrů,“ dodává Radim Šnábl. Fotograf vlastně dokumentuje „soumrak“ kdysi mohut-

né důlní dopravy a stále ho to baví. A právě z Mostecky prý pocházejí i snímky, jichž si Radim Šnábl nejvíce cení. „S odstupem času jsou všechny snímky unikátní. Ale mám-li být upřímný, tak si velice považuji snímky právě z Mostu. Pocházejí totiž z míst, kam noha obyčejného smrtelníka nevkráčí,“ přiznává.

Vystavovat ho neláká

Mimochodem, kdyby vás zajímalo, kolik má vlastně ve své sbírce fotografií, prý se to za ta léta snad ani nedá spočítat. Ke stovkám negativů přibývají s příchodem digitální techniky fotografie ještě rychleji. „Člověk už není omezen 36 obrázky na kinofilmu a tak si to focení víc užívá,“ tvrdí Radim Šnábl. Jednotlivé záběry, které pořídí, ukládá do soukro-

mého archivu. Slouží především pro jeho potěchu, ovšem také jako dokumentační materiál pro příští generace. „Znám ze svého okolí několik fotografů železnice, kteří by ze svých fotek mohli klidně uspořádat výstavu. Já k nim rozhodně nepatřím. Fotím především dokumentačně, i když se snažím, aby i vlak s uhlím vypadal hezky. Některé své fotografie vyuziji do článků, které občas publikuji v časopise Svět železnice,“ doplňuje. A není to jediná publikační činnost, kterou má Radim Šnábl na svém kontě. Je také autorem knihy „100 let místní dráhy Zadní Třebaň – Lochovice“, kde kromě historických fotografií z archivu a od pamětníků publikoval i řadu svých snímků ze života této dosud existující půvabné lokálky. (pim)

Baví mě odhalovat bílá místa historie

Sešla jsem se se zástupcem generace porevolučních mladých lidí. Vlastně to nebyla žádná náhoda – na Jana Setváka jsem narážela v poslední době často... Účastníky konference cestovního ruchu v Kadani zaujal vyprávěním o moldavské železnici, o pár týdnů později jsme se potkali u odhalení Tesařova pomníku v Litvínově a když jsem otevřela obnovené Krušnohorské noviny, zase to stejné jméno...

Mám pocit, že jste v poslední době u všeho zajímavého, co se kolem historie v regionu děje?

To je spíš jen náhoda. Zrovna v posledním roce se leccos zajímavého podařilo dokončit, ale je to týmová práce spousty lidí. Historie místa, kde žiju, mě ale zajímá odmalicka. Jsem velký patriot.

Vášim koníčkem je také železnice a podílel jste se na velkých oslavách 130 let moldavské dráhy...

Zájem o železnici mi zůstal z dětství, když jsme s rodiči jezdili vlakem na Moldavu. Před dvěma lety, při oslavách Flájské přehrady, jsem se přidal k týmu, který chystal oslavu 130 let moldavské dráhy. Mám z ní dobrý pocit. Fanoušků železnice je u nás a zvláště v Německu hodně, ale přišla i spousta lidí, pro které železnice nebyla prioritou. Byl to pro ně prostě hezký výlet krásnou krajinou.

Jste také členem Přátel

„Česká strana hor je pro amatérského historika a badatele rájem. Snad paradoxně právě proto, že ji lidé opustili a zpustla, představuje větší výzvu, pátrání je dobrodružnější.“

historie Litvínovska. Daří se vám v poslední době vracet některým místům jejich historické souvislosti, na které jste už zapomněli.

To byl třeba případ Tesařovy stezky. Ing. Vojtěch Tesař byl litvínovským lesním správcem, kterého v roce 1945 zastřelili v Praze Němci. Hned po válce pak po něm byla pojmenována dodnes známá cesta

na Meziboří, dokonce u ní kdysi stával i pomníček, ale zanikl. Nakonec se úplně zapomnělo na to, proč se tak jmenuje, Tesař nebyl zmíněn ani na pozdější naučné stezce. Díky paní Jiřině Bergmanové, aktivní člence Přátel historie Litvínovska, dnes stojí Tesařův pomník a znovu víme, po kom stezka nese jméno. Je důležité odhalovat bílá místa v minulosti a mnoho lidí ten zájem strhne. Například obyvatelé domu, který stojí přímo u stezky, vzali pomník za svůj a pečují o něj. Podobně nikdo netušil, proč se v Litvínově říká „U Bílého sloupu“. Dnes už tam opět tento milník stojí, stejně jako další dva válečné pomníky v Litvínově-Chudeříně, a to díky aktivitě Josefa Pošty.

O historii píšete také do obnovených Krušnohorských novin, které vyšly v květnu. O čem se dočteme v dalším čísle?

Připravujeme článek o mostech na flájském potoce a řeče

Jan Setvák patří mimo jiné mezi Přátele historie Litvínovska. Foto: (kat)

a odhalená. Ovšem i u nás zájem o Krušné hory stoupá a urse čítě tomu napomáhá i řada aktivních spolků i jedinců, kteří hory propagují.

Co chystáte v nejbližší době? Přátele historie Litvínovska mají v plánu obnovit ještě jednu studánku v Litvínově. Českojiřetínský spolek chystá už noviny, které vyšly v květnu. O čem se dočteme v dalším čísle?

Připravujeme článek o mostech na flájském potoce a řeče

vlaků, focení, chování po trati... S Martinem Barešem jsme to ale začali používat obecněji, když někam vyrazíme něco prozkoumávat, fotit, hledat.

Kam chodíte na průzkumné výpravy?

Staré továrny, bunkry, kryty, pozůstatky vesnic, zbytky dopravní infrastruktury, zajímavá vodohospodářská díla... K tomu se pak snažím dohledávat v archívech a muzejích informace a souvislosti, pátrám po pamětnících, skládám střípky, abych nakonec mohl celý příběh předat veřejnosti.

A jaké místo prozkoumáváte právě teď?

Například vrch Pramenáč na Teplicku, který je oproti známějšímu Bouřňáku mnohem zajímavější. Vede kolem něj železniční trať Most - Moldava se spoustou zářezů a mostů, jsou tam krásné lesy, kamenné moře, o němž skoro nikdo neví, nahoře vrcholový

„Je důležité odhalovat bílá místa v minulosti a mnoho lidí ten zájem strhne.“

kříž, novodobá poutní cesta, skály s kamennými slunci...

Nemáte ale strach, že když odhalíte takové zajímavé místo veřejnosti, vrhnou se na něj turisté a vlastně ho zničí?

Myslím, že u těchto míst to nehrozí. Především se tam nedá dojet autem, což je základ-

ní předpoklad k masové návštěvnosti. I když třeba starý flájský most, odhalený po deseti letech díky nízké hladině přehrady, je důkazem, že i z běžně nenavštěvovaného místa se stane díky médiím turistická atrakce. I v pracovní den v osm večer tam potkáte desítky lidí, což mě nepřestává překvapovat.

Než jsme se sešli, byl jste připravovat trať pro letošní ročník Jezerního běhu. Pozvěte naše čtenáře.

Letos se koná 5. září čtvrtý ročník, který povede závodníky z Bíliny do Duchcova. Má představit místním i přespolním tuto krajinu v trochu jiném světle. Trasa závodu ukazuje zvláštní a odlišná místa. Ta, na nichž probíhá těžba a průmysl naplno, rekvultivace i novou divočinou, kde si na opuštěných místech příroda dělá, co chce. Běhu nebo pochodu se účastní směsice lidí s různými náz-

ry, a tak je zajímavá i diskuse po závodě. Letos bude after party s kulturním programem v netradičním místě - budově železniční zastávky v Duchcově, což je architektonicky zajímavá stavba ze 70. let. I sedmdesátá léta už se totiž stávají historií a dostávají se do kurzu. (kat)

V Lišnici ochutnali z devatenácti štrúdlů

Devatenáct závinů všech chutí a tvarů se sešlo v Lišnici na čtvrtém ročníku Lišnického štrúdlování. Oblíbenou prázdninovou akcí obec pořádá také za podpory Vršanské uhelné.

„Štrúdlování si za dobu své existence získalo poměrně značnou oblibu, takže jsme se letos rozhodli akci ještě o něco rozšířit a nabídnout návštěvníkům rozmanitější program,“ vysvětlil starosta Lišnice Petr Pillár. Původně bylo štrúdlování zábavou hlavně pro místní a jejich děti, pro které jde také o symbolické rozloučení s prázdninami. K obvyklé soutěži o nejchutnější závin a několika kulturním vystoupením letos přibýlo například předvedení výcviku policejních psů nebo ukázka techniky dobrovolných hasičů z nedalekého Malého Března. Zpestřením měla být i autogramiáda mistrovských hokejistů z Litvínova. Ti sice odletěli na zápasy do

zahraníčí, do Lišnice ale poslali mladého brankáře Vervy Lukáše Horáka, který s sebou přivezl na ukázkou pohár pro vítěze extraligy. Vrcholem celého odpoledne byla soutěž o nejlepší štrúdl. „Pro letošek jsme lehce upravili pravidla, každý kdo se chtěl zúčastnit, musel dodat dva exempláře. Jeden pro porotu a druhý na ochutnání pro návštěvníky,“ doplnil starosta s tím, že novinkou bylo i losování desetičlenné poroty, která nejchutnější závin vybírala. Nakonec se vítězkou soutěže stala domácí Dita Janoušková, která upekla sladký štrúdl a potvrdila tak pravidlo, že porota dává přednost sladkým závinům. (red)

O nejlepším štrúdlu rozhodovala porota vylosovaná z účastníků Lišnického štrúdlování. Foto: (pim)

Herci mají po třiceti letech nové jeviště

V mosteckém městském divadle panoval během prázdninových měsíců čilý ruch. Namísto herců, kteří měli volno, jste se tu mohli setkat s řemeslníky.

Zřejmě největší proměnou během léta prošlo jeviště. „Letos si připomínáme třicáté výročí otevření mosteckého divadla a podlahy se za tu dobu neměnily. Takže to vlastně byla technická nutnost, ačkoli bychom museli ještě vydržet, když nám město neposkytlo pen-

ze,“ vysvětlil Václav Hofmann, ředitel mosteckého divadla. Právě na opravy jeviště, které vyšly zhruba na tři čtvrtě milionu korun, využilo město Most peníze z partnerské smlouvy s Vršanskou uhelnou. „Část peněz od Vršanské uhelné, celkem více než jeden

milion korun, byla účelově vázána právě na divadlo. Díky tomu se podařilo vyřešit nejen jeviště, ale i další problematická místa,“ doplnil primátor Mostu Jan Paparega. Kromě jeviště se totiž opravovaly také podlaha v herecké zkušebně a motorové tahy pro manipulaci s kulisami. Rekonstrukci prošel i nákladní výtah. Práce přitom ani zdaleka nejsou u konce. V říjnu by mělo dojít k opravě jedné ze tří chladících věží, které zajišťují v divadle klimatizaci. (pim)

Už jen poslední kousek koberce a opravené jeviště mohou začít využívat herci. Foto: (pim)

Uhelná maturita pro studenty

Studenti mosteckého gymnázia budou mít od září sedm týdnů na to, aby se dozvěděli co nejvíc informací o hnědém uhlí. Ekologické centrum Most pro Krušnohoří s Vršanskou uhelnou pro ně připravily Cestu za poznáním uhlí aneb Uhelnou maturitu. Studenti se budou seznamovat s hnědým uhlím v reálném prostředí povrchového lomu, hlubinného dolu, elektrárny, laboratoří, muzea či vysoké školy i výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a při své cestě shromaž-

ďovat poznatky, které využijí při zpracování závěrečné prezentace, jejíž téma si vylosují při zahájení projektu. „Téma budou souviset s užitím uhlí, historií hornictví na Mostecku, se způsobem těžby, s energií získávanou z uhlí a podobně,“ naznačila Milena Vágnerová, vedoucí ekologického centra. Výslednou práci budou jednotlivé týmy obhajovat před odbornou komisí. Za své snažení získají certifikát o absolvování Uhelné maturity a nejlepší tým také věcné ceny. (red)

... KRÁTCE

Oslavy v Korozlukách

Několik nejen hudebních výročí se bude slavit koncertem v pátek 4. září na zámku v Korozlukách. Deset let si bude připomínat skupina Petr Kalandra Memory Band, dvacet let letos uplyne od doby, kdy zámek získal nového majitele, patnáctiny na koncertě oslaví skupina Zdarr. Během večera vystoupí kapely Cumbal a Genius Loci. Petr Kalandra Memory Band představí i nové spoluhráče a přivítá osobnosti, které s muzikantem Petrem Kalandrou, od jehož úmrtí letos uplyne 20 let, spolupracovali. Účast přislíbila jeho manželka s dcerami, ale také Oskar Petr a Zuzana Michnová. Akci, která začíná už v 17:00 hodin,

podpořila také Vršanská uhelná. (red)

Hornická pouť v Jirkově

Jirkov chystá na sobotu 12. září tradiční hornickou pouť, na jeandru Memory Band, dvacet let letos uplyne od doby, kdy zámek získal nového majitele, patnáctiny na koncertě oslaví skupina Zdarr. Během večera vystoupí kapely Cumbal a Genius Loci. Petr Kalandra Memory Band představí i nové spoluhráče a přivítá osobnosti, které s muzikantem Petrem Kalandrou, od jehož úmrtí letos uplyne 20 let, spolupracovali. Účast přislíbila jeho manželka s dcerami, ale také Oskar Petr a Zuzana Michnová. Akci, která začíná už v 17:00 hodin,

JÍDELNÍČEK

31. 8. PONDĚLÍ

- Polévka: Francouzská A:1,3,7,6,9,10,12
- 1 Vepřové maso na pepři, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Kuřecí roláda pečená, bramborová kaše A:1,3,7
 - 3 Domácí makový závin, kakao A:1,3,7
 - 4 Smažený hermelín, brambory, tatarská omáčka A:1,3,7,10
 - 5 Chalupářské těstoviny /klobása, zelenina, čes., bazalka/ A:1,3,6,7,10
 - 6 Vepřové maso na pepři, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 1 Plněný paprikový lusk, rajská omáčka, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Zapékané brambory s uzeninou A:3,6,7

7. 9. PONDĚLÍ

- Polévka: Uzená s rýží A:9,12
- 1 Vepřová kůta po cikánsku, houskové knedlíky A:1,3,6,7,9,10,14
 - 2 Přírodní kuřecí řízek, bramborová kaše A:1,7
 - 3 Kuskus s krabími tyčinkami a zeleninou A:1,2,3,6,7,9,10,4
 - 4 Vepřový závitok se šunkou, opékané brambory, zel. přízdoba A:1,7
 - 5 Bramborový guláš /buřt guláš/ s chlebem A:1
 - 6 Vepřová kůta po cikánsku, těstoviny A:1,3,6,7,9,10,14
 - 1 Svičková na smetaně, houskové knedlíky A:1,3,6,7,9,10
 - 2 Dábelská hovězí směs, dušená rýže A:1,3,6,7,9,10

1. 9. ÚTERÝ

- Polévka: Hovězí vývar s drobením A:1,3,7,9,12
- 1 Hovězí guláš, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 2 Vepřová játra na česneku, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 3 Vařené vejce, fazolky na kyselo, brambory A:1,3,7
 - 4 Kuřecí kari, jasmínová rýže, zeleninová přízdoba A:0
 - 5 Bitky po kozácku, brambory, hořčice A:1,3,6,7,10
 - 6 Hovězí guláš, houskový knedlík A:1,3,6,7,10
 - 1 Vepřové maso na pepři, dušená rýže A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Kuřecí roláda pečená, dušená rýže A:1,3,7
 - 3 Domácí makový závin A:1,3,7

8. 9. ÚTERÝ

- Polévka: Hrachová A:1
- 1 Vepřové kostky na kmíně, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 2 Kuchyně Středomoří: Hovězí dušené po Katalánsku, dušená rýže A:1
 - 3 Kynutý makový závin, bílá káva A:1,3,7
 - 4 Moravský vepřový řízek, štouchané brambory, okurka A:1,3,7
 - 5 Mleté placičky s chilli, brambory A:1,3,6,7,10
 - 6 Vepřové kostky na kmíně, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Vepřová kůta po cikánsku, těstoviny A:1,3,6,7,9,10,14 **K**
 - 2 Přírodní kuřecí řízek, bramborová kaše A:1,7
 - 3 Bramborový guláš, chléb A:1

2. 9. STŘEDA

- Polévka: Frankfurtská s bramborem A:1,9
- 1 Uzená krkovička, kysané zelí bílé, bramborové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Kuřecí nudličky po maďarsku, dušená rýže A:1,3,7
 - 3 Pečené kuřecí stehno, dušená zelenina, chléb A:1,3,9
 - 4 Hovězí azu po tatarsku, bramborové krokety, zel. přízdoba A:1,3,7
 - 5 Srbské rizoto se sýrem, okurka A:1,3,6,7,10
 - 6 Uzená krkovička, kysané zelí bílé, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Hovězí guláš, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Vepřová játra na česneku, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 3 Bitky po kozácku, brambory A:1,3,6,7,10

9. 9. STŘEDA

- Polévka: Drůbeží vývar s krupkami A:1,9
- 1 Hovězí maso vařené, rajská omáčka, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Kuchyně Středomoří: Řecké sek. bifteky, tzatziki, bramb. A:1,3,7,10
 - 3 Zeleninový talíř s vajíčkovým salátem, bílé pečivo A:1,3,7
 - 4 Vepřové maso Kung-Pao, jasmínová rýže, zelený salát A:3,5,9,6
 - 5 Žampionové rizoto s vepřovým masem a sýrem A:0
 - 6 Hovězí maso vařené, rajská omáčka, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 1 Vepřové kostky na kmíně, dušená rýže A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Mleté placičky s chilli, brambory A:1,3,6,7,10
 - 3 Domácí koblihy A:1,3,7

3. 9. ČTVRTEK

- Polévka: z vaječné jíšky A:1,3,9,12
- 1 Plovdivské maso, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 2 Smažený vepřový řízek, brambory, citron A:1,9,7,3,6,10
 - 3 Formanské halušky /s uzeným sýrem a smetanou/ A:1,3,7
 - 4 Rybí filé po kavkazsku, hranolky, zeleninová přízdoba A:1,3,6,8,12,4
 - 5 Pečené kuřecí stehno, štouchané brambory A:1,3,7,6
 - 6 Plovdivské maso, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Uzená krkovička, kysané zelí bílé, bramb. knedlíky A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Kuřecí nudličky po maďarsku, dušená rýže A:1,3,7
 - 3 Srbské rizoto se sýrem A:1,3,6,7,10

10. 9. ČTVRTEK

- Polévka: Kuřecí maďarská A:9,7
- 1 Plněné bramborové knedlíky s uzeným masem, kysané zelí bílé A:1,3
 - 2 Kuchyně Středomoří: Rýžový pilav s kuřecím masem A:1
 - 3 Bavorské vdolečky, čaj A:1,3,7
 - 4 Hovězí směs Sweet 'n' Sour, hranolky, zeleninová přízdoba A:1,7
 - 5 Vepřové maso v mrkvi, brambory A:1,3,6,7,10
 - 6 Plněné bramborové knedlíky s uzeným masem, dušený špenát A:1,3
 - 1 Hovězí maso vařené, rajská omáčka, těstoviny A:1,3,7 **K**
 - 2 Řecké sekané bifteky "Jeremisto", brambory A:1,7,9
 - 3 Žampionové rizoto s vepřovým masem a sýrem A:7

4. 9. PÁTEK

- Polévka: Jihočeská kyselka A:1,3,7,9,14
- 1 Svičková na smetaně, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10,9
 - 2 Dábelská vepřová směs, dušená rýže A:1,3,6,7,9,10
 - 3 Krkonošské brambory /zelí, pórek, škvarky/ A:1,3,6,7,10
 - 4 Vepřová krkovička grilovaná, op. brambory, tat. omáčka A:1,3,6,7,10
 - 5 Kuřecí játra na cibulce, brambory, tatarská omáčka A:1,3,6,7,10
 - 6 Svičková na smetaně, těstoviny A:1,3,6,7,10,9
 - 1 Plovdivské maso, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Pečené kuřecí stehno, bramborová kaše A:1,3,6,7

11. 9. PÁTEK

- Polévka: Rajčatová s ovesnými vločkami A:1,7
- 1 Maďarský guláš, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Pečené kuřecí stehno, studený těstovinový salát A:1,3,7
 - 3 Zeleninové smaženky, brambory A:1,3,7,9
 - 4 Strážnický divoký špiz, krokety, zeleninová přízdoba A:1,3,6,7,10
 - 5 Opečený currywurst, bramborová kaše, okurka A:1,3,7
 - 6 Maďarský guláš, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 1 Plněné bramborové knedlíky s uzeným masem, kys. zelí bílé A:1,3,7
 - 2 Rýžový pilav s kuřecím masem A:1

1 TEPLÁ A CHLAZENÁ JÍDLA
1 MRAŽENÁ JÍDLA

A: ALERGENY
K MOŽNO OBJEDNAT I HOUSKOVÉ KNEDLÍKY

TEPLÁ JÍDLA + MRAŽENÁ JÍDLA

14. 9. PONDĚLÍ

- Polévka: Zeleninová zahuštěná A:1,9
- 1 Hovězí tokáň, těstoviny A:1,3,7
 - 2 Marinovaná kuřecí prsa na medu, dušená rýže A:1,3,6,7,8,10
 - 3 Listové šátečky s ovocnou náplní, čaj A:1,3,7
 - 4 Smažený sýr, brambory, tatarská omáčka A:1,3,6,7,10
 - 5 Vepřové maso se špekovými fazolovými lusky, brambory A:1
 - 6 Hovězí tokáň, houskový knedlík A:1,3,7
 - 1 Maďarský guláš, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Pečené kuřecí stehno, dušená rýže A:1,3,7

21. 9. PONDĚLÍ

- Polévka: Selská A:1,3,7,9,10
- 1 Vepřové maso na houbách, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 2 Špagety s vepřovým masem, rajčaty a sýrem A:1,3,6,7,10
 - 3 Dušená mrkev s kukuřicí, brambory A:1,7
 - 4 Kuřecí prsa se sýrem, hranolky, zeleninová přízdoba A:1,3,6,7,10
 - 5 Vepřový plátek na slaničce, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 6 Vepřové maso na houbách, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Španělský ptáček, dušená rýže A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Zapékané brambory s vepřovým masem A:1,3,6,7,10

15. 9. ÚTERÝ

- Polévka: Oukrop A:1,6,9
- 1 Myslivecká vepřová plec, houskové knedlíky A:1,3,7,9,10
 - 2 Kuřecí stehno pečené, dušený hrášek, brambory A:1
 - 3 Smažený šmakoun s nivou, bramborová kaše A:1,3,7
 - 4 Vepřový závitok "Samson", jasmínová rýže, zel. přízd. A:1,3,6,7,9,10,14
 - 5 Opečená klobása, bílé fazole na kyselo A:1,3,6,7,10
 - 6 Myslivecká vepřová plec, těstoviny A:1,3,6,7,9,10
 - 1 Hovězí tokáň, těstoviny A:1,3,7 **K**
 - 2 Marinovaná kuřecí prsa na medu, dušená rýže A:1,3,6,7,8,10
 - 3 Listové šátečky s ovocnou náplní A:1,3,7

22. 9. ÚTERÝ

- Polévka: Italská s těstovinou A:1,9
- 1 Vepřová krkovička pečená, housk. knedlíky, kys. zelí bílé A:1,3,6,7,10
 - 2 Hovězí maso vařené, játrová omáčka, dušená rýže A:1,3,6,7
 - 3 Dukátové buchtičky s krémem A:1,3,7
 - 4 Kuřecí kapsa /šunka+sýr/, zeleninová rýže A:1,3,6,7,10
 - 5 Francouzské brambory, okurka A:1,3,7
 - 6 Vepřová krkovička pečená, bramb. knedlíky, kys. zelí bílé A:1,3,6,7,10
 - 1 Hovězí maso na houbách, dušená rýže A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Špagety s vepřovým masem, rajčaty a sýrem A:1,3,6,7,10
 - 3 Vepřový plátek na slaničce, dušená rýže A:1,3,6,7,10

16. 9. STŘEDA

- Polévka: Chlebová žebračka A:1,6,9
- 1 Vepřové maso alá bažant, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 2 Smažené rybí filé, brambory, citron A:1,3,4,7
 - 3 Capresse salát, tmavé pečivo A:1,3,6,7,10
 - 4 Aztécký vepřový plátek, hranolky, zeleninová přízdoba A:1,7
 - 5 Špekové knedlíky se špenátem A:1,3,7
 - 6 Vepřové maso alá bažant, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Myslivecká vepřová plec, těstoviny A:1,3,7,9,10 **K**
 - 2 Kuřecí stehno pečené, dušený hrášek, brambory A:1
 - 3 Opečená klobása, bílé fazole na kyselo A:1,3,6,7,10

23. 9. STŘEDA

- Polévka: Krupicová s vejcem A:1,3,7,9
- 1 Kuřecí stehno na paprice, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 2 Vepřové maso na česneku, dušená rýže A:1
 - 3 Grenadýrský pochod, okurkový salát A:1,3,7
 - 4 Steak z vepřové krkovičky s křenem a bramboráčky A:1,3,6,7,10
 - 5 Halušky se zelím a uzeným masem A:1,3,6,7,10
 - 6 Kuřecí stehno na paprice, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Vepř. krkovička pečená, housk. knedlíky, kysané zelí bílé A:1,3,6,7,10
 - 2 Hovězí maso vařené, játrová omáčka, dušená rýže A:1,3,6,7
 - 3 Dukátové buchtičky s krémem A:1,3,7

17. 9. ČTVRTEK

- Polévka: Játrová z kuřat A:1,3,9
- 1 Vařené hovězí maso, okurková omáčka, housk. knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Vepřové balenky, bramborová kaše s karotkou A:1,3,7
 - 3 Sojové maso po zahradnicku, dušená rýže A:0
 - 4 Vepřový plátek na zeleném pepři, hranolky, zel. přízdoba A:1,3,6,7,10
 - 5 Čertíci na pivo, chléb A:1,3,6,7,10
 - 6 Vařené hovězí maso, okurková omáčka, brambory A:1,3,7
 - 1 Vepřové maso alá bažant, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Hornická klobása, hrachová kaše A:6
 - 3 Plundrové taštičky s náplní A:1,3,7

24. 9. ČTVRTEK

- Polévka: Bramborová na kyselo A:1,3,4,6,7,9,10,14
- 1 Krkonošský guláš /žampiony/, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Karbanátek smažený, brambory, okurka A:1,3,6,7,10
 - 3 Rizoto se sojovým masem a žampiony, sýr A:1,3,6,7,10
 - 4 Cmunda po kaplicku, kyselé zelí A:1,3,6,7,10
 - 5 Zapékané těstoviny s uzeným masem, okurka A:1,3,7
 - 6 Krkonošský guláš /žampiony/, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 1 Kuřecí stehno na paprice, těstoviny A:1,3,6,7,10 **K**
 - 2 Vepřové maso na česneku, dušená rýže A:1
 - 3 Zapékané těstoviny s uzeným masem A:1,3,7

18. 9. PÁTEK

- Polévka: Hovězí se špenátovým svitkem A:3,1,9
- 1 Španělský ptáček, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 2 Zapékané brambory s vepřovým masem A:1,3,6,7,10
 - 3 Brokolice v sýrové omáčce, barevné těstoviny A:1,3,9
 - 4 Přírodní vepřová játra, brambory, tatarská omáčka A:1,3,6,7,10
 - 5 Mleté biftečky v houbové omáčce, dušená rýže A:1,3,6,7,10
 - 6 Španělský ptáček, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 1 Vařené hovězí maso, okurková omáčka, housk. knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Čertíci na pivo, chléb A:1,3,6,7,10

25. 9. PÁTEK

- Polévka: Hovězí se strouháním A:1,3,7,9,14
- 1 Domažlické vepřové ragú, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Kuře Tabaco, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 3 Rýžový nákyp s meruňkami, mléko A:1,3,7
 - 4 Vepřový plátek na žampionech, jasm. rýže, zel. přízdoba A:1,3,6,7,10
 - 5 Mexické fazole s klobásou A:1,3,6,7,10
 - 6 Domažlické vepřové ragú, těstoviny A:1,3,6,7,10
 - 1 Krkonošský guláš, houskové knedlíky A:1,3,6,7,10
 - 2 Karbanátek smažený, bramborová kaše A:1,3,6,7,10

ZMĚNA JÍDELNÍČKU VYHRAZENA

DOBROU CHUŤ!

VAŘÍME Z ČESKÝCH SUROVIN

Ostřílené bardy doplnily výtvarné naděje

Letos již po sedmé jste mohli na Benediktu sledovat, jak se bílá plátna mění v nejrůznější výtvarná díla. Malířské sympozium každoročně pořádá společnost Obex, tradičním partnerem je i Vršanská uhelná.

Tentokrát se do Mostu sjelo jedenáct malířů, kteří tu společně celý týden tvořili. Výsledky své práce představili na závěrečné výstavě, kde si zájemci mohli jednotlivá díla nejen prohlédnout, ale v neformální dražbě také zakoupit. Základem všeho dění byla jako obvykle trojice autorů, kteří nevynechali ani jeden ročník. K Romanu Křelínovi, Josefu Zedníkovi a Doris Tesárkové Oplové přibýlo osm mladých výtvarníků. „Novinkou byl doprovodný program, protože jsme chtěli sympozium ještě víc otevřít veřejnosti a umožnit návštěvníkům blíže se seznámit s jednotlivými umělci,“ doplnila Šárka Čepeláková, organizační duše celé akce.

Závěrečná prodejní výstava v poslední den sympozia přilákala i přes tropické teploty desítky návštěvníků, kteří si mohli prohlédnout celkem 108 obrazů a 9 kreseb. Nejlepší obraz nosorožce ocenil jeho autor Roman Křelína na 400 korun. Naopak ten, kdo by si chtěl pořídit rozměrná plátna Martina Lukáče, musel by z peněženky vytáhnout rovných 120 tisíc korun. Největší zájem byl o díla Josefa Zedníka a Doris Tesárkové Oplové. O její obraz Pod kůží země se strhla největší bitva a šťastný majitel za něj zaplatil 7,5 tisíce korun. Celkem se na závěrečné výstavě prodalo devatenáct obrazů. (red)

Rozměrná plátna si letos návštěvníci mohli prohlédnout přímo v ateliéru, kde výtvarníci celý týden pracovali. Foto: (pim)

Umělci si prošli architekturu Mostu

Pravidelnou součástí malířského sympozia bývá procházka s architektem, aby umělci z celé republiky poznali příběh města Mostu a mohli načerpat inspiraci z tohoto neobvyklého místa.

Letos poprvé organizátorka sympozia Šárka Čepeláková otevřela komentovanou prohlídku města s docentem Tomášem Pavlíčkem, pedagogem ústecké UJEP, široké veřejnosti, takže se v tropic-

kém nedělním odpoledni na Hněvíně sešli i další zájemci o výklad. Z Hněvína se totiž docentu Pavlíčkovi nejlépe vysvětlily souvislosti historického vývoje, přesunu a budování nového mě-

sta, jehož nezajímavější stavby si pak všichni prohlédli přímo v centru. „Zaujalo mě třeba Repra. Tahle architektura má stále ještě pachut minulého režimu, ale pokud ji budeme hodnotit bez těchto emocí, je to architektura zajímavá a kvalitní. Ale opušťené centrum na mě působilo tísnivě, je vidět, že jste zatím nenašli alternativu, jako oživit,“ řekl po prohlídce města malíř Matěj Lipavský. (kat)

Šance nahlédnout do zákulisí

Šanci ještě víc se seznámit s autory, kteří se účastnili malířského sympozia na Benediktu, měli letos návštěvníci také díky doprovodnému programu. Hned druhý den sympozia proběhl speciální večer, kdy jednotliví malíři ve školici místnosti Benediktu prezentovali svou práci. Každý z nich měl k dispozici 6 minut, během nichž komentoval svá vybraná díla. Organizátoři se inspirovali tokijskými architekty,

kteří založili takzvanou Pecha Kucha Night, kde autoři popisují své projekty ve striktně vymezeném čase. Druhou částí doprovodného programu bylo propojení s mladými výtvarníky z mostecké galerie Bunker, kteří právě v době konání sympozia pořádali výstavu Stanislava Pexi nazvanou Kontra a pozvali sem i malíře z Benediktu. Galerii provozují výtvarníci, kteří se sami předloni účastnili sympozia na Benediktu. (red)

ANKETA

Proč se účastníte sympozia na Benediktu?

Doris Tesárková Oplová, 29 let, pochází z Plzně, studovala střední uměleckoprůmyslovou školu

Mou motivací přijet do Mostu jsou lidé. Nevím, zda je to právě oním znovuzrozením Mostu, ale na sympozium se neuvěřitelně ráda vracím právě kvůli lidem, kteří tam jsou. Letos jsem si udělala výlet do Litvínova a nadchla mě zřejmě nádherná chemička, tolik trubek tedy v Plzni nemáme. (Na facebookovém profilu Doris se poté objevila zprá-

va: V úterý jsem si chemičku v rámci sympozia namalovala, ve středu jsem ji prodala a ve čtvrtek mi ta chemička shořela...) (red)

Matěj Lipavský, 30 let, absolvent AVU Praha, žije v Praze

Pracoval jsem přímo na místě v plenéru, u kostela ve Vtelně. Nakonec jsem udělal takový volný cyklus pohledů, prakticky z jednoho místa, do panoramatu Českého Středoohoří. Bylo příjemné, že jsem se mohl intenzivně věnovat jen malbě a nepřemýšlet o takových běžných věcech, jako kde spát, co jíst.

Lucie Králová, pochází z Prahy, studuje střední uměleckoprůmyslovou školu

Bylo pro mě velmi zajímavé a přínosné strávit chvíle s lidmi, kteří se malbě věnují déle a intenzivněji než já. Navíc jsem nemusela myslet na nic jiného než na malování, o všechno tu bylo postaráno. A okolní krajina je pro malíře velmi inspirativní.

Jiří Zavřel, 26 let, absolvent fakulty umění ostravské univerzity, ateliér má v Ostravě

Most je takové město zázraků. Šestým rokem bydlím

v Ostravě, takže jsem chtěl porovnat dvě hornická města, na první pohled podobná. Bral jsem to trochu jako odpočinek, takže jsem si v pohodovém tempu maloval. A poznal spoustu zajímavých kolegů, což je vždycky prospěšné.

Josef Zedník, 56 let, pochází z Mostu, ale nyní žije v Olešné, pedagog a výtvarník

Přijely nové tváře, hodně mladých umělců, takže to bylo takové svěží sympozium. I když pro mne je to inspirativní a osvěžující vždy, neboť jsem do 50 let seděl

v kanceláři a maloval jsem jen o prázdninách, takže si to teď užívám.

Roman Křelína, 49 let, žije v Orasíně u Chomutova, kurátor galerie, malíř, sochař

Sedmý ročník sympozia už se vyprofiloval a má profesionální podobu, zvání jsou hlavně studenti z uměleckých škol, tedy mladí lidé. Pro nás starší je zajímavé zjišťovat jejich postoje, sledovat nové trendy, které ze škol přináší. Tvorba ve společném ateliéru má něco do sebe - můžeme spolu mluvit, koukat si pod ruce. (kat)

Region si opět připomene neštěstí na Dole Pluto

Začátek září je každoročně také připomínkou jedné z nejsmutnějších událostí v hornické historii regionu. Letos uplyne už 34 let od neštěstí na Dole Pluto II v Louce, které patří k největším důlním katastrofám v novodobé historii těžby uhlí nejen na severu Čech.

Na Dole Pluto II v Louce u Litvínova došlo 3. září 1981 na odpolední směně, v 15 hodin 33 minut, k výbuchu uhelného prachu a následnému požáru. Neštěstí si vyžádalo 65 lidských životů. Kromě mnoha zranění a ztrát na životech způsobila havárie škody přes 50 milionů korun. V době neštěstí pracovala v hlubině více než stovka lidí, kromě kmenových zaměstnanců Dolu Pluto také skupina báňských záchranářů, kteří zde likvidovali zápar v jedné z chodeb. Nic ovšem nenasvědčovalo tomu, že by se schylovalo k tragédii. Po silném výbu-

chu nikdo na povrchu nevědělo, co se pod zemí přihodilo. Po následných třech detonacích přijela po třiatváceti minutách jednotka Hlavní báňské záchranné stanice spolu s lékařskou pohotovostí první pomoci a okamžitě se začalo se záchrannými pracemi. K místu havárie se dostali jámou Pluto B, která se ukázala jako jediná možná cesta tam i zpět. Právě toto místo se stalo také únikovou cestou pro horníky, kteří se v době neštěstí nacházeli v hlubině.

„Hned 4. září byl vydán příkaz na uzavření dolu. Do té doby jsme vyprostili 27 lidí, přičemž 38 tam zůstalo stále

Záchranné práce na Dole Pluto trvaly několik měsíců, záchranáři strávili v dýchacích přístrojích tisíce hodin. Foto: Archiv DN

Důlní neštěstí na Dole Pluto připomínají na Mostecku dva památníky. Větší z nich se nachází v parku u litvínovské Scholy Humanitas. Právě zde se každoročně v den i hodinu neštěstí koná pamětní akt na uctění památky obětí důlního neštěstí. Startuje odsud i pravidelný turistický pochod Memoriál Pluto. Letos se v sobotu 5. září uskuteční už jeho desátý ročník. Druhý pomník obětem důlního neštěstí se nachází vedle budovy obecního úřadu v Louce u Litvínova. U něj si památku obětí neštěstí připomenou jako součást turistického pochodu Memoriál Pluto v sobotu 5. září ve 13:30 hodin.

uvězněno,“ vzpomínal na události dlouholetý báňský záchranář a autor knihy o historii a současnosti mostecké

báňské záchranné služby Ladislav Funiok. Poslední oběť byla vynesena na povrch až 11. prosince. Záchranné práce byly velmi komplikované, místo výbuchu bylo silně poškozeno. Báňští záchranáři tu podle Ladislava Funioka odsloužili přes osm tisíc hodin a strávili přes 13 tisíc hodin v dýchacích přístrojích.

K vyšetření příčin neštěstí byla ustavena státní vyšetřovací komise v čele s místo-

předsedou vlády Ladislavem Gerlem. Vyšetřování trvalo dlouhých sedm let a skončilo pouze konstatováním, že v dole přes veškerá bezpečnostní opatření vybuchl uhelný prach. Nebylo však označeno ani přesné místo výbuchu, ani nalezen jednoznačný důkaz o zapálení výbušné směsi. Důl Pluto II byl v roce 1983 připojen k Dolu Kohinoor II jako jeho těžební úsek. V rámci útlumu byl v roce 1995 uzavřen. (red)

Pohnutá minulost hlubinné šachty v Louce

Hornictví odjakživa patřilo k rizikovým povoláním. Ani severu Čech se důlní neštěstí nevyhýbala. Důl Pluto v Louce patřil k těm, které si krutou daň vybraly několikrát. V listopadu uplyne 115 let od neštěstí, při kterém zahynulo 18 horníků.

S hloubením dvou jam budoucího dolu, vodní a těžní, které dosáhly hloubky 366 metrů, bylo započato v roce 1888 nejdříve železniční stanicí Louka - Horní Litvínov. Tehdy důl ještě patřil Drážďanské úvěrní bance pro průmysl a obchod. Hlavní dobývací metodou bylo komorování na zával za použití trhacích prací. Rubanění na se dopravovala k těžní jámě koňmi, teprve po přelomu století byla vybudována důlní lanovka. Svým technickým vybavením náležel důl Pluto mezi nejmodernější důlní závody v revíru. Patřilo mu však ještě jedno méně lichotivé hodnocení - v rámci Rakousko-Uherska se řadil i k dólům vel-

mi nebezpečným. K první větší havárii došlo už v roce 1892. Výbuch si tehdy vyžádal 4 oběti. Další neštěstí následovalo 11. listopadu 1894, o život tu tehdy přišlo 19 lidí. Patrně i proto se Drážďanská banka rozhodla nebezpečného dolu zbavit a prodala jej v roce 1895 Těžařstvu lomských uhelných závodů v Lomu. Podobně jako u předešlých případů i za neštěstím z listopadu 1900 stálo samovznícení uhlí. Už 2. listopadu vznikl mezi komorami 453 a 447 požár, který se nedařilo uhasit. Osudného 13. listopadu 1900 bylo rozhodnuto komoru 453 uzavřít. Ve dvě hodiny odpoledne nastala exploze, při níž byli zraněni 2 muži těžce a 10 lehce. Dvě hodiny po prvním výbuchu následoval druhý, nesrovnatelně silnější, právě když byla dokončována uzavírka širšího okolí požářiště pod osobním vedením závodního inženýra Reinholda Šchöneho. Oficiální vy-

Historická pohlednice zachycuje Důl Pluto v Louce kolem roku 1909. Foto: Archiv DN

šetřovací spis uvádí, že sám podával zedníkům cihly a pobízel osazenstvo k co nejrychlejšímu postupu prací. Při druhé explozi zahynul závodník, inženýr Franz Fellner a Johann Biberle, směnistr Ignaz Fis-

cher, důlní Franz Federle a dalších 13 mužů, 2 byli zraněni těžce a 5 lehce. Normální provoz dolu byl obnoven 22. listopadu. Společný pohřeb obětí se konal 15. listopadu 1900 za účas-

ti zástupců majitelů dolu, úřadů a spolků na hřbitově v Horním Litvínově. Deník „Arbeiter Zeitung“, který vycházel ve Vídni, uvádí až 25 000 lidí, kteří se shromáždili na nádvoří dolu a v jeho okolí. (red, kost)

Černé pyramidy se staly pýchou Francouzů

Hlušínové kopce jsou v severní Francii nejjasnější připomínkou staletí těžby uhlí. Tamní obyvatelé se za ně dlouho styděli. V poslední době se ale vnímání uměle navršených obřích hromad mění. Dokonce začínají sloužit bohulibým účelům.

Viděl je každý, kdo projížděl po dálnici nebo po železnici krajem Nord-Pas-de-Calais. Z rovinaté krajiny zde vyrůstají nepřehlédnutelné černé kopce - pozůstatek průmyslové historie oblasti. Nejvyšší se nacházejí u obce Loos-en-Gohelle nedaleko Lens. Dosahují výšky až 180 metrů. V pásu táhnoucím se podél belgické hranice se těžilo uhlí tři sta let. Poslední důl byl uzavřen před čtvrtstoletím. Dříve byly haldy synonymem znečištění a s tím, jak těžební průmysl skomíral, i úpadku. Dnes se k nim místní hlásí jako k hrdému symbolu zdejšího průmyslového dědictví. V roce 2012 byla celá těžební oblast zapsána na seznam světového dědictví UNESCO. Prý ukazuje významnou éru v dějinách průmyslové Evropy a připomíná životní podmínky dělníků a solidaritu, kterou jejich práce vyvolávala. „Výsypky reprezentují dřinu a těžkost, kterým byli vystaveni naši

předkové,“ říká průvodce Patrick Offe. „Lidé tu byli kvůli dólům tvrdí a pouta mezi nimi byla pevná. Život byl mimořádně těžký. Dnes jsme na to hrdí.“ Ne všechny hromady mají pyramidový tvar jako ty u Loos-en-Gohelle. Ostatní bývají nižší a podlouhlé, v některých vznikly nádrže s vodou. V oblasti jich je údajně na tři sta, ty menší ale postupně zarůstají, takže přesný počet nikdo nezná.

Nejsevernější vinice

Příroda na sebe opravdu nenechala dlouho čekat. Stačila poměrně krátká doba a lidmi vytvořené kopce se s její pomocí stávají estetičtějšími a více užitečnými. Nejdřív se objevil lišejník, pak malé rostlinky. Nyní už na svazích hald vyrůstají v březové lesíky. A někde třeba farmáři nechávají pást kozy. Pěstuje se tu dokonce i víno, a to na údajně nejsevernější vinici ve Francii. Založil ji Henri Jammet, původem z jihozá-

Nejvyšší haldy se nacházejí u obce Loos-en-Gohelle nedaleko Lens. Dosahují výšky až 180 metrů. Foto: wikimedia commons

padního departementu Charente. Zásadní je podle něj stáří haldy. „Čím starší, tím pravděpodobněji na ní něco poroste. V 18. a 19. století třídili uhlí rukama, takže mnoho z toho, co se odhodilo, obsahovalo dost uhlí a dalších minerálů. Časem se zde vytvořila sice ne úplně bohatá, ale přece jen docela úrodná půda,“ vysvětluje. Vinici v Haillcourtu založil

v roce 2011. V roce 2013 naplnil 150 lahví a loni už dvakrát tolik. Svě víno nazývá Charentonay - slovní hříčka ze slov „charbon“ - uhlí - a „Chardonnay“ - proslulá vinná odrůda.

Návrat krajiny přírodě

V Neux-les-Mines zase vznikl umělý lyžařský svah. Jinde se po hromadách prohánějí běžci a cyklisté. Lidem a přírodě se navracejí haldy i v jižní Bel-

gii a dalších bývalých těžebních oblastech po celé Evropě. V Česku je příkladem Kopistiská výsypka nedaleko Mostu, jejíž většina je již porostlá lesem. „Nakonec, co je to jiného než hromady kamení, které jsme vzali přírodě? Teď jí je vracíme a ona je zase vrací nám tím, že na nich vyrůstají květiny, stromy, že na nich žijí zvířata,“ říká Offe. (převzato z týden.cz)

Do Ameriky nepotřebujete letenku

Chcete si prohlédnout Ameriku? Vystačíte si i bez drahé letenky.

Místo s tímto romantickým jménem si můžete prohlédnout během Uhelného safari ve Vršanské uhelné. Jako součást těžební lokality není volně přístupné. Jedná se o jednu z rekultivovaných ploch, která se ostatním běžným druhům rekultivací trochu vymyká. „Typů rekultivací je celá řada a to ví-

ce či méně tradičních. A právě takzvaná Amerika je ukázkou úspěse, tedy typu obnovy území, který se v posledních letech také uplatňuje,“ vysvětlil Jiří Kašpar, specialista útvary báňské činnosti, ekologie a rekultivací Vršanské uhelné. Úspěse je, laicky řečeno, část území ponechané „napospas“ přírodě, samovolnému, příro-

zenému vývoji. Někdy se nechá vše naprosto bez zásahů člověka a hovoří se o takzvané sukcesi spontánní. Jindy člověk alespoň minimálně zasáhne, usměrní a pak hovoříme o sukcesi řízené. „Obvykle se vybírá území, které náhodně vznikne při báňské činnosti, často i s vodní plochou. Neří vhodně ho plánovat,“ doplnil Kašpar. Samotná Amerika má rozlohu přesahující dvacet hektarů. (pim)

Tuhle Ameriku si můžete prohlédnout s Uhelným safari. Foto: (pim)

Největší jezera vznikají po těžbě

Zatápění zbytkových jam po těžbě uhlí se stalo jednou z nejužívanějších rekultivačních metod posledních let. Díky tomu tak nyní na severu Čech vznikají jezera, která svou rozlohou překonají největší vodní plochy v republice. První velkou vodohospodářskou rekultivací bylo jezero Milada u Ústí nad Labem. Podle tohoto vzoru začala následně vznikat další. Milada, která byla napuštěna 8. srpna 2010 a letos otevřena i pro veřejnost, je s více než 250 hektary třetím největším rekultivačním jezerem v ČR. Největší vodní plochou je s téměř 500 hektary jezero Medard u Sokolova, které si ale na dokončení bude muset ještě počkat. Druhou největší vodohospodářskou rekultivací je jezero Most s rozlohou přes 310 hektarů. Ještě větší vodní plochy ale mají teprve vzniknout. A překonají i dosud největší jihočeské rybníky Rožemberk (téměř 650 hektarů) a Bězdrev (více než 500 hek-

tarů). Přímou v Mostě jsou vyhledávanými místy pro rekreaci jezera Matylda (39 hektarů) a Benedikt (2,6 hektaru pro rekreaci, 1,6 hektaru klidová zóna), obě vznikla napuštěním bývalých hnědouhelných lomů. Neméně populární je mezi příznivci vodních sportů jezero Barbora u Teplic (55 hektarů). Mezi vodní plochy, jejichž napouštění už bylo dokončeno, patří i jezero Michal u Sokolova (29 hektarů). Největší rekultivační jezera mají ale teprve vzniknout. Spojením a zatopením zbytkových jam lomů Jiří a Družba má po roce 2038 vzniknout jezero o rozloze 1312 hektarů. Jezero Tušimice u Pruněřova má být napuštěno kolem roku 2060 a také zde se počítá s rozlohou až 1000 hektarů. Vodní plochy mají vzniknout prakticky ze všech velkých povrchových lomů na severozápadě Čech, ať už se jedná o lom ČSA, Vršany nebo Bílina. Ve většině případů ale do jejich konečného napuštění vodou uplyne pár desítek let. (čtk, red)

Uhelná asociace volá po uznání uhlí

Světová uhelná asociace (WCA) vyzvala Světovou banku, aby uznala nezbytnou roli uhlí jako levného a stabilního zdroje pro výrobu elektřiny pro stovky milionů lidí v rozvojových zemích.

Podle Mezinárodní energetické agentury výroba elektřiny z uhlí vzroste do roku 2040 zhruba o 33 %. Poptávka po uhlí pouze v jihovýchodní Asii by podle odhadů měla do roku 2015 vzrůst o 4,8 %. Podle Benjamina Sportona, úřadujícího generálního ředitele WCA, je důvodem pro tento růst velmi silná potřeba energie v některých částech světa. V současné době nemá zhruba 1,3 miliardy lidí na světě přístup k elektřině a uhlí se tak řadí ke zcela zásadním surovinám pro výrobu cenově dostupné a stabilní elektřiny.

„Čína je jedním z nejzářivějších příkladů zemí, které se rychle rozvíjejí díky využívání uhlí. Během posledních tří desetiletí bylo 99 % země připojeno k elektrické síti a eko-

nomika země roste neuvěřitelným tempem. Tento rozvoj by přitom nebyl možný bez využívání uhlí,“ doplnil Sporton. „Spíše než k vytlačování fosilních paliv by se Světová banka měla přihlásit k podpoře a širšímu využití uhelných technologií pro 21. století, ať už se jedná o vyšší účinnost, nízkemisní zdroje nebo zachytávání, využívání a ukládání CO₂,“ dodal generální ředitel.

Tyto technologie mají podle šéfa WCA potenciál dramaticky snížit emise z uhelných elektráren. Přitom zvýšení jejich účinnosti ze současných 33 % na 40 % by mohlo snížit emise o 2 gigatuny ročně, což je ekvivalent ročních emisí Indie. Moderní technologie ale mohou pomoci snížit i další emise z uhelných elektráren. „Ve Spojených státech se

I díky moderním technologiím, které využívá například elektrárna Boundary Dam v Kanadě, má uhlí budoucnost. Foto: Saskpowerccs

podarilo od roku 1970 snížit emise NO_x, SO_x a prachových částic mezi 82 % a 96 %, přestože spotřeba uhlí vzrostla o 146 %. To jasně ukazuje potenciál nových technologií při

snížování emisí při využívání uhlí,“ uvedl Benjamin Sporton. Zároveň ale poznamenal, že všechny zdroje energií mají svou roli, ať už v rozvíjených nebo rozvojových ze-

mích. Každý je ale možné využívat k jinému účelu a nelze některé zdroje, navíc levné a dostupné, při rozvoji ekonomiky opomíjet. (red)

Za pokles emisí v USA mohla krize

Závěry nové studie ukázaly, že za jedenáctiprocentní pokles uhlíkových emisí ve Spojených státech mezi lety 2007 a 2013 je odpovědná globální finanční krize, nikoli pokles využívání uhlí.

Experti z univerzit v kalifornském Irvine (UCI) a Marylandu spolu s dalšími vědci tvrdí, že dosavadní předpoklad, že za poklesem emisí stojí větší využívání zemního plynu, je mylné. Steven Davis z UCI a spoluautor studie dokonce uvádí, že podle jejich zjištění má využívání zemního plynu na pokles

emisí jen malý vliv. „Skutečnými důvody jsou podle našich závěrů nižší spotřeba a efektivnější využívání energií,“ dodal. Mezi roky 2007 až 2009, kdy emise v USA klesly o 10 %, došlo k velkým změnám ve způsobu spotřeby americké společnosti ve smyslu, jaké produkty začali lidé prefero-

vat. Podle studie všechny tyto změny měly mezi lety 1997 až 2013 až třicetiprocentní vliv na snížení emisí, zatímco změny ve využívání zdrojů na výrobu energie se na nich podílely jen zhruba 18 procenty. Davis a jeho kolegové ovšem připouštějí, že bez nové politiky, která upravuje vypouštění emisí CO₂, by americká ekonomika jen těžko dokázala udržet emise na nízké úrovni i poté, co se začala zotavovat z recese. Ve skutečnosti emise CO₂ v letech 2013 a 2014 zaznamenaly nárůst. (red)

Nechtějí obnovitelné zdroje

Zákaz investování do zdrojů obnovitelné energie vyhlásila australská vláda v čele s premiérem Tony Abottem. Peníze prý podle něj nemají šanci získat nejen stávající, ale ani nové projekty solární a větrné energie. Austrálie se prý totiž hodlá soustředit na „vznikající technologie“.

První, kdo vládní politiku pocítil na vlastní kůži, byla australská vládní korporace Clean Energy Finance Corporation (CEFC), které vláda zakázala financovat projekty zaměřené na obnovitelnou energii. Přitom třetina veškerých investic CEFC proudila do projektů solární energie. Podle premi-

éra Tonyho Abbotta za vznikem CEFC stál pouze úmysl investovat do nových technologií, nikoliv podpora těch existujících. Současný australský premiér je známý svým bojem proti obnovitelné energii. V roce 2013 snížil energetické cíle obnovitelných zdrojů ze 41 tisíc gigawatt hodin na 33 tisíc gigawatt hodin, nechal také rozpustit australskou klimatickou komisi. Odborníci přitom tvrdí, že Austrálie je ideálním regionem pro produkci solární energie. Podle mapy solárního potenciálu z roku 2013 má významnou část země potenciál produkovat více než 1 500 kilowatt hodin na metr čtvereční. (red)

Němci se hádají o energetice

Odstávku 57 konvenčních elektráren nahlásili od začátku roku němečtí výrobci elektřiny.

Důvodem jsou nízké burzovní ceny a malý odbyt z uhelných a plynových elektráren, který způsobuje německá energetická politika Energiewende orientovaná na podporu obnovitelných zdrojů. Uzavírání elektráren by podle expertů mohlo ohrozit německou energetickou bezpeč-

nost a zastavit výstavbu nových elektráren. Každé druhé plánované zařízení je ohroženo. Spolková vláda ale zastává názor, že energetické kapacity jsou dostatečné. I z vládní strany CDU se ovšem ozývají hlasy, zda si Německo svými kroky neškodí. Energiewende podle nich vede k nebezpečné komparativní nevýhodě, která odhání investory a likviduje pracovní místa. Politika Energiewende stojí zemi 28 miliard euro ročně. (red)

Nenechte se napálit podomními prodejci energií

Zazvoní u dveří a nabízí supervýhodné ceny za elektřinu a plyn. Z prvního vyúčtování ale zjistíte, že za nově sjednané služby budete muset naopak ještě připlatit. Odborníci z dTestu připravili několik dobrých rad, jak nepodlehout dotěrným podomním prodejcům energií.

Případů, kdy se spotřebitelé nechali natchytat nepoctivými podomními prodejci energií, v posledních letech výrazně přibývá. Možná už jste se také setkali s nezvanými obchodníky, kteří vám nabízeli výhodnější smlouvu s dodavatelem elektřiny nebo plynu. Tento způsob prodeje je dnes velmi rozšířený a člověk by se před ním měl mít na pozoru. Konkurence mezi dodavateli elektřiny je velká, a ke slovu tak často přichází tvrdé prodejní metody. Jednou

z nich je právě podomní prodej - nezvaný a neobjednaný obchodníčkovi navštěvují dům po domu, nabízí své produkty a snaží se přetáhnout zákazníky z jiných společností. Jaká rizika podomní prodej přináší a jak se vyhnout nepřijemnému překvapení?

Buďte obezřetní

Nikdy na sebe nenechte tlačit a vždy mějte na paměti, že podomního prodejce do svého bytu či domu pustit nemusíte. Stačí mu například říci, že v bytě žijete jen v podnájmu. V tu chvíli

většina prodejců ztratí zájem, protože s vámi nic nezmohou. Pamatujte i na to, že prodejcem rozhodně nemusíte předkládat „ke kontrole“ vyúčtování energií. Pokud to uděláte, vězte, že informace lze velmi snadno zneužít. Prodejce a především společnost, pro kterou pracuje, tak velmi snadno získají nejen vaše osobní údaje, ale také číslo zákazníka, vaši spotřebu, fakturovanou částku nebo typ tarifu...

Pokud se obchodníka rozhodnete do bytu pustit, hned na začátku trvejte na ověření to-

žnosti dané osoby. Doporučujeme se zeptat také na jeho vztah ke společnosti, případně si informace ještě ověřit na informační telefonní lince pro zákazníky. Prodejci se totiž, aby získali vaši důvěru, často vydávají za zástupce stávajícího dodavatele! Ten s vámi ale vždy komunikuje jinak než osobní návštěvou. Od prodejce si vyžádejte všechny relevantní informace o nabídce: text smlouvy, obchodní podmínky a platný ceník. Za žádných okolností se nenechte tlačit k okamžitému podpisu. Vše si v klidu propočítejte a promyslete.

Nebojte si říct o čas

Podomní prodejci jsou výřeční a potenciální klienty umí vel-

mi dobře přesvědčovat. Často sahají k argumentům typu: „Víte, jak máte chytrého starostu? Ten už s námi podepsal a raduje se, kolik ušetří.“ Argumenty prodejců je proto nutné brát s rezervou a rozhodovat se s chladnou hlavou. Nebudete-li si jisti, domluvte se s prodejcem na schůzce za dva či tři dny. Získáte čas, kdy si můžete v klidu přečíst návrh smlouvy a ověřit si informace, které vám během sezení navypráví. Vždy mějte na paměti, že důležité je, co máte napsáno ve smlouvě, a ne to, co vám někdo naslibuje u dveří. V případě, že vám prodejce odmítne smlouvu k prostudování předat, ihned se s ním rozlučte. Jasně to hovoří o jeho neserióznosti.

Pečlivě prostudujte cenové nabídky

Pokud opravdu o změně dodavatele elektřiny uvažujete, srovnajte si cenové a obchodní podmínky stávajícího a nového poskytovatele na internetu a ujistěte se o jejich výhodnosti.

Kalkulátorů cen plynu a elektřiny najdete i na webu dotatek, například na serveru Peníze.cz. Pamatujte, že i když je na první pohled cena výhodnější, může být spojena například s nevýhodnými smluvními podmínkami. Změna dodavatele může rovněž obsahovat skryté poplatky, o kterých se vám prodejce nezmíní. Dodavatel elektřiny by na svých webových stránkách měli zveřejňovat komplexní

ceník, ve kterém by měla být vidět konečná cena za spotřebovanou jednotku a také rozložení jejích regulovaných i neregulovaných složek. Běžně se ale stává, že noví zákazníci nemají šanci cenu zjistit, pokud si o nabídku individuálně nezažádají. Dalším problémem je, že prodejci často uvádí pouze část ceny za dodávku a vynechávají regulované ceny, zveřejňují ceny bez DPH či nezmiňují poplatek za činnost ope-

rátora trhu. Vše si proto opravdu pečlivě prověřte.

Zkušenosti ostatních

Při výběru dodavatele se kromě cenové nabídky řiďte také referencemi a pověstí nového dodavatele. Googlujte! Pokud narazíte na větší počet negativních hodnocení nebo o dodavateli nenajdete žádné relevantní informace, ze kterých byste si mohli udělat o jeho službách obrázek, radši se mu vyhněte. Za jednu z dobrých referencí lze považovat Etický kodex obchodníka, který obsahuje souhrn pravidel chování, k jejichž respektování a dodržování se může dodavatel dobrovolně přihlásit.

Hlídejte si zákonné lhůty

Co dělat v situaci, kdy váš obchodník z jakýchkoli důvodů přesvědčí k podpisu, ale vy si to posleze po přečtení obchodních podmínek či marném hledání spokojených zákazníků na internetu rozmyslíte?

Podle občanského zákoníku lze v tomto případě odstoupit od smlouvy bez uvedení důvodu a bez jakékoliv sankce do čtrnácti dnů ode dne uzavření smlouvy. O této skutečnosti vás však musí dodavatel informovat písemně. V případě, že se tak nestane, prodlužuje se lhůta na jeden rok a čtrnáct dní. Opatření na ochranu zákazníka přijal i energetický

zákon. Ten umožňuje spotřebitelům odstoupit od smlouvy o změně dodavatele plynu či elektřiny uzavřené nejčastěji při podomním prodeji ve lhůtě do pěti dnů před zahájením dodávky energií, a to bez nutnosti uvádět důvod a bez jakékoliv sankce. Proč je to výhodné? Protože ukončení smlouvy s původním dodavatelem trvá zpravidla několik měsíců (po uplynutí výpovědní doby). Další výhodou je, že pro dodržení lhůty k uplatnění práva odstoupit od smlouvy je dostatek času, aby bylo písemné odstoupení odesláno poslední den této lhůty.

Jak velmi jednoduše ušetřit za elektřinu v domácnosti

O tom, jak šetřit energií, se napsalo už hodně. Na druhou stranu, stále se v českých domácnostech setkáváme s tím, že se topí pánubohu do oken nebo se elektřinou bezděky plýtvá.

Jestli jste se rozhodli ušetřit nějakou tu stokorunu, je v první řadě třeba si uvědomit, kde domácnost spotřebovává energii, a to jak elektrickou, tak teplo. Server Peníze.cz připravil celkem osm tipů, jak ušetřit za energii, které skutečně fungují. My jsme jich pro vás několik vybrali.

První krok k úsporám. Zajímavým řešením jsou různé úsporné armatury nebo perlatory, které snižují spotřebu vody tím, že se do ní mísí okolní vzduch. Současně díky menším otvorům zvyšují výtokovou rychlost vody, takže se nesnižuje účinnost mytí, ale spotřeba vody klesá. Zároveň asi není třeba připomínat výhodu termoplastických vanových nebo sprchových baterií, které zamezují plynutí tepla a vody.

■ Nebojte se to zmáčknout Spotřebičům často nevěnujeme dostatečnou pozornost. Přitom stačí dodržovat některé jednoduché zásady a spotřeba elektřiny v domácnosti lze snížit. Začněte třeba tím, že spotřebiče u vás doma poběží jen po nezbytné nutnou dobu a na nezbytně nutný výkon. Pořídte si prodlužovací kabel se spínačem a jedním pro vždy vypínejte televizi, DVD přehrávač nebo hi-fi úplně.

■ Když má lednice žravou Nejvíce elektřiny v domácnosti vyjde na přípravu pokrmů. Na druhém místě se umístila chladicí tech-

nika následovaná osvětlením. Situace je pochopitelně v každé rodině individuální. Velký díl elektřiny v domácnosti ale rozhodně spotřebuje lednička. Ta totiž na rozdíl od jiných spotřebičů „jede na plné obrátky“ čtyřadvacet hodin denně. Nestavte ji pouze to, že jste si koupili superúspornou ledničku v energetické třídě A+++.

Nikdy by například neměla stát blízko spotřebiče vydávajícího teplo (kamna, radiátor, sporák...) - zbytečně tak zvyšujete její potřebu chladit. Pokrmy do lednice ukládejte vždy vychlazené, nikdy ne horké. Udržujte ji čistou a pravidelně ji od-

mrazujte (vyšší vrstva ledu zvyšuje spotřebu). Lednička by měla být vždy z větší části zaplněna a potraviny do jednotlivých přihrádek rozděleny rovnoměrně.

■ Sviťte lokálně Samozřejmě lze vyměnit klasické žárovky za dražší, ale úsporné LED světelné zdroje. Někdy ale může stačit, když při zařizování nebo předělávání interiéru zkusíte osvětlení místnosti decentralizovat, tedy rozdělit ho na více různých lokálních svítidel. Ta lze používat podle potřeby, nemusíte vždycky rozsvěcet jedno velké centrální světlo.

Zdroj: www.penize.cz

DEN HORNÍKŮ

11. 9. 2015 HIPODROM

Přijďte na hipodrom a podpořte havíře i budoucnost hnědého uhlí z Mostecka.

- 13.15 - 01.15 Autobusová kyvadlová přeprava Most - Hipodrom
- 14.00 - 20.30 Program - dětské centrum
- 15.00 - 21.45 Program - hlavní pódium, VIP místnost
- 21.45 - 01.00 Večerní program v party stanu, ve VIP a restauraci

HLAVNÍ PODIUM

- 15.00 - 15.45 **Míša Marková - program pro děti**
- 16.00 - 16.40 **Míša Mervartová a Nela Kailová**
- 17.15 - 18.00 **Gabi Goldová & Gold Of Shania Twain**
- 18.30 - 19.15 **Leona Machálková**
- 20.00 - 21.00 **Ewa Farna**

VEČERNÍ PROGRAM

- 21.15 - 01.00 **Restaurace - Kamouflage**
- 21.15 - 01.00 **VIP místnost - DJ Schauer**
- 21.15 - 01.00 **Party stan - Promile**

ODPOLEDNÍ PROGRAM

- 15.00 - 18.00 **VIP místnost - živě - Mostečanka (dechovka)**

DĚTSKÉ CENTRUM

- 14.00 - 20.30 **Hornická pouť (poutové a nafuk. atrakce)**
- 15.30 - 17.30 **Jízdy na koních (pod odborným dohledem)**

JÍZDNÍ ŘÁD AUTOBUSOVÉ DOPRAVY

CHOMUTOV - SMĚR - HIPODROM MOST

Chomutov, Březenecká (park. u Penny)	14.15	14.30	14.45	19.00
Jirkov, Horník (zastávka trolejbusu)	14.25	14.40	14.55	19.10
Hipodrom Most	14.45	15.00	15.15	19.30

HIPODROM MOST - SMĚR - CHOMUTOV

Hipodrom Most	18.00	21.00	22.15	24.00
Jirkov, Horník (zastávka trolejbusu)	18.20	21.20	22.35	24.20
Chomutov, Březenecká (park. u Penny)	18.30	21.30	22.45	24.30

MOST - SMĚR - HIPODROM - A ZPĚT

od 13.15 do 01.15 - zajištěna kyvadlová doprava (zastávka u bývalé „RYBÁRNY“)

Kam vyrazit za kulturou a sportem v měsíci září

5. 9. – Mostecká slavnost.

V areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie se uskuteční další ročník městských slavností. Vše začne průvodem z 1. náměstí v 11:00 hodin, přímo u kostela se po celé odpoledne na dvou scénách vystřídá řada umělců, mimo jiné Lenny, Yvonne Přenosilová, Support Lesbiens, Naďa Urbánková a Bokomara nebo Mandrage. Vstup zdarma.

5. 9. - Mistrovství ČR ve vaření svíčkové. 20. ročník oblíbené kulinářské soutěže na zámku Červený Hrádek. V porotě zasedne Antonín Duchoslav, Pavel Nový, Marián Vojtko, Jiří Krytinář a další. Doprovodný program začíná už dopoledne, samotná soutěž ve 14:00 hodin, vstupné 50 Kč, děti zdarma.

11. 9. – Koncert Nerrea/Peters Band. V mosteckém V+V Rock baru od 20:00 hod. se představí energická rockmetalová kapela Nerrea z Ústí nad Labem. Během pětileté existence předskakovala například Aleši Brichtovi, Škvoru nebo Doze. Jako host vystoupí letitá mostecká rocková kapela Peters Band.

12. 9. - Hornická pouť v Jirkově. Na dvou pódii na náměstí Dr. E. Beneše a v Kostelní ulici je připraven bohatý program. Vystoupí mimo jiné W. Matuška revival a Malevíla Band, Sebastian, Xindl X nebo Mňága a Žďorp. Přípravou budou i poutové atrakce a prodejní stánky. Vstup volný.

13. 9. - Obrnické slavnosti. V hlavním programu, jímž provede Radek Jirgl, vystoupí Genny Ciatti s Tomášem Löblem, Milan Pitkin, Miroslav Paleček, Happy Kids, Zdeněk Izler a Mamma Mia. Přípravou budou atrakce pro děti i taneční vystoupení. Začátek ve 13:00 hodin.

13. 9. - Varhanní koncert v Malém Březně. V malobřezenském kostele vystoupí var-

haník Adam Viktora, soprán: Gabriela Eibenová a ženský pěvecký sbor Clavis Cordium pod vedením sbormistryně Evy Šimkové. Začátek v 17:00 hodin.

16. 9. - Koncert staré hudby. V kostele sv. Jakuba v Bedřichově světci vystoupí cembalistka Marie Šestáková. Začátek v 16:00 hodin, vstupné 100 Kč.

18. 9. - Olivová harfa. Hudebně literární večer v podání Martina Jáchyma a Filipa Stejskala na nádvoří zámku Červený Hrádek. Začátek v 19:00 hodin, vstupné 30 Kč.

18. 9. - Kutloch v Rokáči. Legendární mostecká kapela Kutloch by se letos dožila kulatého pětadvacátého výročí. Oslava se uskuteční v mosteckém V+V baru od 20:00 hod., kde měla kapela domovskou scénu.

20. 9. - Vtelenská pouť. Občanské sdružení Vtelno žije připravilo v areálu bývalé mateřské školy bohatý kulturní program pro děti i dospělé s řadou hudebních a divadelních vystoupení. Začátek v 10:00 hodin.

28. 9. - 3. 10. - Festival mladých divadel Young for young. Týdenní divadelní přehlídku zahájí v pondělí 28. 9. lampionový průvod od mosteckého divadla ke kostelu, kde se uskuteční happening a připraveno bude i Pohádkové město Divadla rozmanitostí - loutkově - hudební vzpomínka na historii našeho města a přesunutého kostela. Průvod zakončí v 18:30 hod. Festival vyrazí v sobotu 3. října v 18:00 hodin předání ceny forever young hercům Jaroslavu Satoranskému a Evě Klánové, následovat bude inscenace Městského divadla v Mostě Přelet nad kukačím hnízdem, která v roce 2013 získala cenu diváka za nejlepší inscenaci a herci v hlavních rolích Zita Benešová a Aleš Petráš divácké ceny pro nejlepší herečku a herce roku 2013. Vstup-

Dovolujeme si Vás pozvat na

5. SETKÁNÍ RODÁKŮ

zaniklých obcí
KOPISTY - KONOBRŽE - PAŘIDLA,
které se uskuteční v sobotu
19. září 2015 od 16.00 hodin
v klubu VOKO v Mostě (kulturní dům Repre)

Svoji účast prosím potvrďte SMS na tel. číslo 723 476 912 Zdena Nedvědová

né: 120 Kč, studenti 60 Kč. Podrobnosti a program festivalu na www.divadlo-most.cz.

SPORTOVNÍ TIPY

INLINE BRUSLENÍ

6. 9. - Mistrovství ČR v Inline maratonu Most. Sportovní rekreační areál Matylda v Mostě bude po roce opět hostit závod v In-line maratonu, tentokrát jako oficiální mistrovství ČR. Na programu jsou dětské a hobby závody a jako vrchol dne je připraven maraton. Závody jsou určeny pro všechny věkové kategorie, širokou veřejnost i pro držitele licence ČSKB. V předvečer závodů proběhne večerní jízda a autogramiáda

s devítinásobnou olympijskou medailistkou v rychlobruslení Claudií Pechstein z Německa.

PARKURY

5. - 6. 9. - Zářijové závody. Pro příznivce parkurového skákání je na hipodromu připraven další soutěžní víkend.

BADMINTON

12. - 13. 9. - Grand Prix B kategorie starších žáků. Hala TJ Lokomotiva Most bude po dva dny hostit celostátní turnaj v badmintonu.

OSTATNÍ

8. 9. - #BeActive Kids. V rámci Evropského týdne sportu se na 1. náměstí usku-

teční výzva #BeActive Kids. Děti 1. stupně základních škol, zapojené do této výzvy, se budou po dobu jedné hodiny (od 10:00 do 11:00) věnovat pohybovým aktivitám na podporu sportu v celé Evropě.

13. 9. - #BeActive Walk. V rámci Evropského týdne sportu odstartuje na 1. náměstí výzva #BeActive Walk. Akce je určena pro širokou veřejnost na podporu sportu v celé Evropě. V rámci výzvy je pro účastníky připravený pochod přes vrch Ressler s cílem na Matyldě. Druhou aktivitou je cyklojízda na dvou trasách, kratší a delší, s cílem opět na Matyldě. Zde bude hrát k poslechu a tanci hudební skupina 3D.

	MUŽSKÉ JMÉNO (19.3.)	AMER. JEŠTĚR	OBAL NA LÉČIVA ZE ŽELATINY		RUSKÉ SÍDLO	CESTA LETADLEM	MPZ AUT VENEZUELY	LUCIFER	Tajenka (2.část)	SPOJKA		TŘENÍ	KOČKOVITÁ ŠELMA	MRAVNÍ ČISTOTY
INIC. KOMENSKÉHO				KLYSTÝR							ZÁBAVA			
OSOBNÍ ZÁJMENO				FRANCOUZSKÝ DROZDÍ							JÍZDA PLACENÁ			
				Tajenka (1.část)							POPĚVEK			
ZUŘIT							HLAVNÍ MĚSTO GRUZIE							
							VZOREC NITRIDU TANTALU							
VLASTNÍ ELSE						POHÁDKOVÁ BYTOST				ARMIA KRAJOWA			ŠARM	DŘEVĚNÁ STAVBA
						ČESTNÝ				POLODRAHO-KAM				
TEXTILIE					FANOUŠEK						STŘEDOVĚKÁ ORGANISACE ŘEMESLNÍKŮ			
					AUTOBUS						MEGAVOLT			
	POSTAVA OPERY: MUSORGSKIJ - CHOVANŠTINA	STŘEDNÍ ODDĚLENÍ PALANGĚNU						OŽERKA						
		NĚMECKÉ SÍDLO V BÝVALÉ NDR						ČÁST CHRUPU						
NÁZEV HLÁSKY S			POHŘEBNÍ HOSTINA				AFRIČAN						LATINSKÁ SPOJKA A	
			ALKOHOL. NÁPOJ Z VODY A RUMU				SPZ VÝŠKOVA						SPZ BŘECLAVI	
BLÁZEN						UZENINA							MEZINÁRODNÍ KÓD BULHARSKA	
						CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO							KŘOVÍ	
TWAINOVO JMÉNO											TLACH			
						TÝKAJÍCÍ SE VODNÍCH ŽIVOČICHŮ					ANGLICKY JEDNA			
						MODEL AUTOMOBILKY KIA								
NEZBEDNÉ KOUSKY											ČÁST STROMU			ŘÍMSKÝCH 1500
											LABIUM			
	IZOLAČNÍ LEPENKA	ŘECKÁ PRABOHYNĚ ZEMĚ								ŽENA			ZKR. CENTIMETRU	
		ČÍSLICE								CHEM. ZN. BISMUTU			DROBNÁ RYBA	
ANGL. ONO			HOVOROVÝ SOUHLAS			JEDNOTKA INFORMACE							USEDNUTÍ	
			HLEMYŽDI			FR. BAROKNÍ SKLADATEL (JEAN BAPTISTE)							ŘADOVÁ ČÍSLOVKA	
KARETNÍ HRA						PROGRAMOVACÍ JAZYK					SÚDÁNSKÁ LET. SPOL			JINAK
						SPZ ASTI (ITALIE)					SUROVINA PRO PIVO			ROKY
STAROŘEK					CENNÝ PAPIR			NÁDOBA NA VAŘENÍ						
					EROTICKÝ ŽIVOT			ŘÍMSKY 3						
	ZDA									MILÉ				
	OZNAČENÍ LETADL PAKISTÁNU									ZÁPOR				
ČINNOST						ČÁRA (Z LAT)							ANGL. JÍST	
FRANCOUZSKÝ MÍR						ANGL. PLODIT							KÓD SRÍ LANKY	

První den v práci: „Dobrý den, jsem váš nový šéf. Mé jméno je Kotek. ... (dokončení v tajence). Správné znění tajenky z červencových DN: Rozebírají dva vojáci bombu. Jeden říká: „Co když ta bomba bouchne?“ Druhý voják odpoví: „Neboj, mám druhou.“ Výhru získávají: **Tomáš Chudomel**, skrývka VUAS; **Hana Kotřčová**, Chomutov; **Josef Šebek**, Most. Vyluštěnou tajenku můžete zasílat na adresu: Vršanská uhelná a.s., redakce Důlní noviny, V. Rezáče 315, 434 67 Most nebo e-mailem: dulni.noviny@vuas.cz. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce. Uveďte přesnou adresu pro případné doručení výhry.

Vzpomínka

Druhé výročí uplyne 5. září od doby, co nás ve věku nedožitých 55 let navždy opustila naše milá maminka, manželka a kolegyně paní **Hanka Beranová**. Stále zůstáváš v našich srdcích! Vzpomínají manžel a syn Vladimírové a kolektiv ekonomického útvaru VUAS. Kdo jste Hanku znali, věnujte jí společně s námi tichou vzpomínku.

Dne 21. srpna jsme si připomněli smutné čtvrté výročí od doby, co nás ve věku nedožitých 73 let navždy opustil kamarád **Āda Sigmund**. Jsi stále v našich srdcích. Vzpomínají manželka Anna, synové Āda, Petr a Roman a sourozenci Eva a Ota s rodinami. Kdo jste Ādu znali, věnujte mu spolu s námi tichou vzpomínku.

V hlubokém zármutku oznamujeme, že dne 2. srpna zemřel náhle po krátké nemoci ve věku 81 let pan **Jaroslav Vodvářka**, dlouholetý zaměstnanec závodu Obránců míru. Kdo jste ho znali, věnujte mu společně s námi tichou vzpomínku. Manželka Alena, dcera Lenka s rodinou, Michal s rodinou.

Prázdniny na Mostecku nejsou okurkovou sezonou

Většina lidí tvrdí, že během prázdnin se toho příliš neděje, proto je označují za okurkovou sezonu. Na Mostecku ale bylo i během letních měsíců poměrně živo. Kulturních a společenských akcí se tu konala celá řada. Na Benediktu se na týden usadili malíři, většina obcí v regionu pořádala poutě. V Lišnici přichystali další ročník populárního štrúdlování, které se letos ještě o něco rozrostlo a překročilo hranice obce. Zkrátka nepřišli ani příznivci sportu. Kromě turnajů a nejruznějších soutěží dostali mostečtí sportovci od města dárek v podobě nového workoutového hřiště. Většina prázdninových akcí se ale soustředí hlavně na děti, které se po dvouměsíčním odpočinku opět začnou vracet do školních lavic.

Starosta Lišnice Petr Pillár (třetí zleva) se sice do poroty Lišnického štrúdlování nedostal, vylosovaným porotcům alespoň poradil. Foto: (pim)

Příznivci parkurů neměli prázdniny, mohli zavítat na srpnové závody na hipodrom. Parkurová klání pokračují i v září a říjnu. Foto: (pim)

Nejrůznější výtvarné techniky si mohly vyzkoušet děti, které se účastnily příměstského tábora pořádaného jirkovskou galerií. Foto: (kat)

Na závěrečnou výstavu Malířského symposia na Benediktu zavítal i Vladimír Rouček, generální ředitel Vršanské uhelné, která je už několikátým rokem partnerem této akce. Foto: (pim)

Léto je také časem poutí. Jednu z mnoha v regionu pořádali v Havrani, další plánují na 5. září v nedaleké Moravěsi. Foto: (pim)